

Otrdiena ● 2024. gada 17. decembris

CENA tirdzniecībā 0,95 EUR

Sprādziens dzīvokli 8.,9.

Volejbolisti atklāj jauno sezonu

Foto - E. Gabranovs

Balvenieši dodas laukumā. "Tēmējam uz goda pjedestālu," atzina volejbola komandas Balvi "TM" kapteinis Ralfs Kokorevičs.

Edgars Gabranovs

Svētdien Balvu sākumskolas sporta zālē aizvadītas pirmās astoņas spēles Balvu novada atklātajā čempionātā volejbolā vīriešiem. Lai arī čempionāts turpināsies janvārī, Ziemeļlatgales Sporta centra vadītājs Arnis Voika ir pārliecināts, ka skatītājus arī turpmāk gaida pārsteigumi.

Bērzpils volejbola komandas treneris Jānis Rakstiņš, vērtējot čempionāta sākumu, prognozēja, ka astoņu komandu spēļu līmenis noteikti iepriecinās skatītājus. "Ir, ko redzēt! Spēles ir savstarpēji līdzīgas, tāpēc tās ir spraigas un interesantas. Nāciet skatīties janvārī," viņš aicina. Jautāts par volejbola prasmju līmeni mūsupusē, J. Rakstiņš secina, ka šogad ir daudz vieskomandu: "Čempionātā startē četras mūsu komandas no Balviem, Bērzpils un Naudaskalna. Bērzipiliešu komandā spēlē arī gados jauni sportisti. Ja cītīgi trenēsies, neizpaliks arī rezultāti. Tāpat svarīga ir spēļu pieredze." Trenerim piekrit sešpadsmitgadīgais Ainārs Ančāns, kurš, tāpat kā Jānis, visiem novēl izjust uzvaras garšu: "Pērn izdevās pirmo reizi paspēlēt vīriešu čempionātā. Tā patiesi ir vienreizēja iespēja pilnveidot sevi, gūt jaunas prasmes un iemaņas." Lūgts atklāt, vai *veči* nav iesīkstējuši, Ainārs smaidot atzina, ka 'nē', piebilstot: "Ir, ko pamācīties."

Balveniešu komandas "TM" kapteinis Ralfs Kokorevičs paskaidroja, ka komandas nosaukumā burti 'T' un 'M' nozīmē 'tikla meistari': "Mēs visi studējam vai strādājam. Prieks, ka

čempionātā startē komandas no dažādiem novadiem un pilsētām. Manuprāt, volejbola popularitātes izaugsme ir acīmredzama. Sportistiem patīk azartiņš. Ko novēlu Ziemassvētkos? Mazāk lietot alkoholu, vairāk nodarboties ar sportu!" Arī komandas treneris Vitālijs Vasiļjevs spriež, ka čempionāts būs spraigs un interesants: "Pie kā jāpiestrādā? Svarīgi ir iespējoties, ko arī darīsim." "Meitenēm jānāk skatīties mūsu spēles, jo esam Balvu vilki, turklāt skaistākie Latvijā," piebilda Ralfs.

Ziemeļlatgales Sporta centra vadītājs Arnis Voika ir gandarīts, ka no pērnās sezonas palikušas visas komandas, izņemot vienu: "Tā ir vīriešu 50+ komanda, jo traumas liek par sevi manīt. Čempionāta lielā latiņa un vērtība ir tā, ka esam spējuši komandas ieinteresēt braukt pie mums uzspēlēt. Ir komandas no Gulbenes, Kārsavas, Strenčiem, Kaunatas. Lai mūsupusē katrs sporta veids sekmīgi attīstītos, nepieciešams, lai ir tāda līmeņa komanda, kas spēlē Latvijas čempionātā. Uz to mēs cītīgi strādājam arī basketbolā." Tāpat A. Voika atgādina, ka sporta centrs gadu noslēgs ar intelektuālu spēli, jo 21. decembrī Balvu Kultūras un atpūtas centrā notiks zolites turnīrs, uz kuru aicināts ikviens interesents: "Volejbolistu mači notiks vēl 22. decembrī Bērzipilī un 27. decembrī Naudaskalnā. Veidosim arī slēpošanas trases gan Balvos, gan Balkanos. Savukārt 31. janvārī godināsim Balvu novada sportistus. Pasākumam mainīsies formāts, jo vairs nebūs ierastās aktivitātes "Sporta laureāts". Ceru, būs savādāk, interesantāk, jo galveno akcentu liksim uz visiem sportistiem, kuri pārstāv mūsu novadu. Vēlamies, lai iedzīvotāji ir aktīvi!"

Nākamajā
Radugumī

● **Kā izglābt Ziemassvētku eglīti?**
Dabai draudzīgi rotājumi

● **Labie vārdi**
Lasītāji saka, – paldies!

Bērzipilietis saņem balvu

12. decembrī Daugavpilī pasniegtas "Latgales tūrisma 2024. gada balvas" deviņās nominācijās, tostarp "Labākais tūrisma objekts" (privātajā sektorā), kuru saņēma IK "Kolnasāta" saimnieks Dainis Rakstiņš. Viņš jau gadiem ilgi rūpējas par īsta Latgales alus tradīciju saglabāšanu un pilnveidošanu. Šogad "Latgales tūrisma gada balvai" bija iesniegti 69 pretendenti pieteikumi no visa Latgales reģiona.

"Reģiona zvaigzne" – arī Balviem

12. decembrī VEF kvartāla kamerzālē "Spidola", svinīgajā pasākumā "Reģionu zvaigznes 2024", godināja Eiropas Savienības (ES) finansētos augstas pievienotās vērtības projektus Latvijā. Lepojamies, ka kategorijā "Iedzīvotājiem tuvāka Eiropa", kurā apbalvoja projektus, kas veicina visu veidu teritoriju un vietējo iniciatīvu ilgtspējīgu un

Īsziņas

integrētu attīstību, otro vietu saņēma biedrības "Radošās Idejas" projekts, kas veicina uzņēmējdarbību Balvu novadā, stiprina atbalsta sistēmu un pieeju moderniem resursiem, radot iespējas vietējai kopienai. Konkurssam "Reģionu zvaigznes 2024" bija pieteikti 116 ES fondu līdzfinansēti projekti.

Izlaiž kāpostu

16. decembrī Latvijas Banka prezentēja sudraba kolekcijas monētu "Kāposts", atklājot kāpostu dziļo simboliskumu, nesot veselību, pārticību un arī labsajūtu. Monētas cena – 89 eiro.

Vārds žurnālistam

Sanita Karavoičika

Mīlie vecāki, lūdzu, nedāviniet mums dāvanas! Tādu izmisuma pilnu saucienu sociālajos portālos ierakstījusi kāda skolotāja, kura apņēmusies skaļi pateikt to, ko daudzi citi viņas kolēģi domā, bet nepasaka. Patiešām, tas laiks ir klāt. Vecāki ver vaļā savus maciņus, lai apdāvinātu klases skolotājas, bērnodārza audzinātājas un pulciņu vadītājas. Nē, nav jau runa par to, ka nav jāapdāvina. Ir! It īpaši, ja pedagogs savam darbam pieiet ar sirdi un dvēseli. Bet, cik dzirdēts, nereti šī apdāvināšana jau sāk pārvērsties par lielummāniju un sociālistisko sacensību klašu un bērnodārzu grupiņu starpā, kuras devīze ir: kurš vairāk, dārgāk, iespaidīgāk! Protams, pelnījuši visi. Bet šajā apdāvināšanās skrējienā esam piemirsuši, ka ikvienai dāvanai vislielākā vērtība ir tai, kas dāvināta no sirds. Un tieši to arī šī skolotāja gribēja pateikt. Ja dāvanas nāk ar "atkal kāš naudu" vai "varbūt vēl kādu ceļojumu viņai, kura jau tāpat saņem algu, uzdāvināt", tad nevajag. Pietikt ar simbolisku mazumiņu, bet no sirds. Tāpēc šajā Ziemassvētku skrējiena laikā dārgu dāvanu vietā dāviniet emocijas un prieku. Tam nevajag daudz. Paskatieties apkārt, varbūt kaimiņos dzīvojošajai sirmajai tantīnai vajag kaut ko atnest no veikala, varbūt sen neesat apciemojuši vecākus un vecvecākus – aizbrauciet vai piezvaniet. Izdariat to, un viņu acīs iemirdzēsies prieks. Patieš svētku prieks – no sirds!

Latvijā

Notikusi vērienīga aizturēšanas operācija.

Valsts policija (VP) sadarbībā ar Valsts robežsardzi pagājušajā nedēļā vērienīgā operācijā aizdomās par nelegālu tabakas ražošanu aizturējusi 32 personas. Šādi apturēti starptautisks organizētās noziedzības tīkls, atklājot nelikumīgu cigarešu ražotni, un konfiscētas kopumā gandrīz 300 miljoni cigaretes un apmēram 47 tonnas sasmalcinātas tabakas lapu. Iekšlietu ministrs Rihards Kozlovskis šo aizturēšanas operāciju nosaucis par vienu no vērienīgākajām Eiropā pēdējo gadu laikā. Ministrs atklāja, ka šajā operācijā aizturētie pārsvarā ir Ukrainas valstspiederīgie, bet ir arī Latvijas iedzīvotāji.

Zāļu cenas krit, no 1. janvāra medikamenti būs lētāki par 20%. Veselības ministrs Hosams Abu Meri paziņojis, ka no 2024. gada 1. janvāra recepšu medikamentiem, kuru cena pārsniedz piecus eiro, izmaksas samazināsies par 15-20%. Ministrs uzsvēra, ka šis jaunais modelis sniegs iespēju iedzīvotājiem iegādāties zāles par zemākām cenām, saglabājot pietiekami plašu medikamentu klāstu. Papildus ministrs atklāja vēl vienu būtisku ieceri – no 2029. gada varētu sākt darboties vienotā e-veselības sistēma visā Eiropā. Tas nozīmēs, ka Latvijā izrakstītas e-receptes būs derīgas arī citās Eiropas valstīs, ļaujot iedzīvotājiem iegādāties zāles, esot ārpus valsts.

Turpmāk vairs nenoteiks nosacītu brīvības atņemšanas sodu. Saeima pagājušonedēļ galīgajā lasījumā atbalstīja grozījumus Krimināllikumā, kas paredz atteikšanos no brīvības atņemšanas soda nosacītas noteikšanas. Grozījumi Krimināllikumā tika izstrādāti ar mērķi pilnveidot Krimināllikumā ietvertu pārejas periodu, ar kuru paredzēts atteikties no brīvības atņemšanas soda nosacītas noteikšanas, tās vietā ļaujot piemērot pamatsodu – probācijas uzraudzība, tai skaitā pilngadīgām personām, kuras noziedzīgu nodarījumu izdarījušas līdz 2024.gada 31.decembrim, bet vēl nav notiesātas.

Saeima atkārtoti noraida "Stabilitātes" rosinājumu iesaldēt Saeimas deputātu algas. Saeima šodien atkārtoti noraidīja opozīcijas partijas "Stabilitātei" likumprojektu, kas paredzēja līdz 14.Saeimas sasaukuma beigām iesaldēt parlamenta deputātu mēnešalgas 2024. gada līmenī. Koalīcijas partijas "Jaunās vienotības", "Progresīvie" un Zaļo un zemnieku savienība balsoja pret ieceri vai balsojumā atturējās. Ieceri atbalstīja visas opozīcijas frakcijas. Partijas ieskatā, grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likumā būtu nepieciešami, lai izrādītu solidaritāti ar Latvijas sabiedrību un nodrošinātu sociālo taisnīgumu.

/No portāliem www.leta.lv, www.diena.lv, www.delfi.lv/

Skolēnu vokālais konkurss

Lai ziema skan!

Irēna Tušinska

Lai attīstītu jauno dziedātāju profesionālo un māksliniecisko izaugsmi, 6.decembrī Balvu Sakrālās kultūras centrā norisinājās bērnu un jauniešu jauno vokālistu konkurss "Ziemas skanis", kurā piedalījās Balvu novada vispārīgizglītojošo skolu – Eglaines pamatskolas, Bērziņi pamatskolas, Tilžas pamatskolas, Rekasas vidusskolas, Rugāju vidusskolas, Viļakas vidusskolas un Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas audzēkņi vecumā no 7 līdz 18 gadiem. Skolēni izpildīja divus skaņdarbus – dziesmu, kas atbilst ziemas noskaņai un piemērota Ziemassvētku, Jaunā gada gaidīšanas laikam, kā arī vienu latviešu vai latgalešu tautasdziesmu a cappella.

Konkursa "Ziemas skanis" žūriju pārstāvēja mūzikas pedagoges – Velga Smoļaka, Anastasija Ločmele un Aija Nagle, kuras vērtēja dalībniekus trīs vecuma grupās (1.-3.klase; 4.-6.klase; 7.-9. klase). Savukārt bērnu konkursam sagatavoja pedagogi: Linda Vītola, Karīna Romanova, Daiga Griestiņa, Ilona Bukša, Marija Sanija Zelča un Aija Ikstena.

Interesu izglītības metodiķe Ilona Salmane uzsvēra, ka konkursa ideja ir iedrošināt bērnus pievērsties vokālajam žanram, kā arī izkopt viņu skatuves prasmes, vairojot uzstāšanās pieredzi. Turklāt nav mazsvarīga arī iespēja socializēties un pārliecināties, kā veicas viņu vienaudžiem. "Ši ir paaudze, kura vēl nezina, kā ir piedalīties dziesmu svētkos. Viņi nenojauš, ka uz lielās dziesmu svētku skatuves līdzās būs daudzi citi skolēni, kuri dziedās tās pašas dziesmas. Tādēļ ir svarīgi, lai viņi redz, ka arī citi bērni dzied," atgādināja I.Salmane, piebilstot, ka gatavošanās nākamās vasaras Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem novadā notiek pilnā sparā.

Atklājot konkursu "Ziemas skanis", I.Salmane pauda prieku, ka bērni ar saviem smaidiem un enerģiju sakrālajā centrā ienesuši svētku sajūtu: "Ir ļoti patīkami, ka laikā, kad esam iedegusi svecīti Adventes vainagā un atrodamies ceļā uz Ziemassvētkiem, notiek šāds konkurss. Gaidot svētkus, mums katram gribas izdarīt kaut ko jauku un mīļu. Arī šis dienas konkurss būs lieliska dāvana katram no jums par paveikto darbu. Tā būs velte arī skolotājiem, kuri ieguldījuši ne mazums pūļu, jūs gatavojot. Tā būs dāvana jūsu vecākiem, kā arī katram, kas šodien atrodas šajā zālē."

Klātesošos uzrunāja konkursa krustmāte un idejas autore, Balvu Mūzikas skolas skolotāja Linda Vītola. "Ziemassvētku laiks ir īpašs. Tas ir laiks, kad aizdomājamiem un vairāk ieklausāmiem viens otrā. Ieklausieties arī šī konkursa nosaukumā – "Ziemas skanis"! Katrā no bērnu izpildītājam dziesmām sadzirdēsiet kādu vēstījumu par šo gaidīšanas laiku un pašiem svētkiem. Lai jums visiem ir mierpilns un gaišs gaidīšanas laiks, kā arī skanīgi, piepildīti un jautri Ziemassvētki! Lai skan!" vēlēja L.Vītola. Savukārt sarunā ar žurnālisti vokālā pedagoģe neslēpa nelielu vilšanos, ka konkursantu skaits nedaudz sarucis, īpaši no Balvu pilsētas skolām: "Mēs taču esam liels novads, un skolu ir daudz, bet piedalās tikai dažas. Tāpēc liels paldies katram skolotājam, kurš iesaistījās skolēnu gatavošanā."

Vērot mazo dziedātāju uzstāšanos bija ieradusies arī 8-gadīgās Amēlijas Jakobsones māmiņa Sintija. Viņa pastāstīja, ka meita cītīgi ar vokālo mākslu nodarbojas, kopš sāka iet skolā: "Amēlijai ļoti patīk dziedāt, viņa grib iestāties arī mūzikas skolā. Ja bērns vēlas, mammai ir tikai jāatbalsta." Izrādās, meita vokālo talantu mantojusi no mamma, kura savulaik demonstrējusi dziedātprasmi ne tikai konkursā "Cālis", bet vēlāk arī Rugāju vidusskolas vokālajā ansablī. Sintija uzskata, ka šādi konkursi ir noderīgi, jo ļauj bērnam iegūt skatuves pieredzi un pārliecību par saviem spēkiem.

Eglaines pamatskolas mūzikas skolotāja Aija Ikstena, kura Amēliju sagatavoja konkursam, savu audzēkni raksturo kā aktīvu un muzikālu meiteni, kura interesi par dziedāšanu izrādīja, jau apmeklējot bērnodārzu. Skolotāja neslēpj, ka varētu pieteikt konkursam vairāk bērnu, taču daži no viņiem mācās mūzikas skolas kora klasē, tādēļ konkursa noteikumi viņiem liedz piedalīties. Turklāt daudzi bērni ir ļoti aizņemti, mācoties citās interešu izglītības iestādēs.

Žūrijas dalībniece Velga Smoļaka uzsvēra, ka šogad konkurssanti bija labi gatavoti, tādēļ arī vērtējumi tik labi (tikai 1. un 2.vietas), un tā nebija vienkārši Ziemassvētku dāvana: "Skolotāji ieguldījuši milzīgu darbu. Sākot strādāt ar skolēniem jau septembrī, viņi ir spējuši panākt, ka bērni dodas līdz šajā

Foto - I.Tušinska

Vērtē stingri. Konkursantu sniegumu vērtēja Balvu Mūzikas skolas skolotājas Anastasija Ločmele un Velga Smoļaka, kā arī Baltinavas vidusskolas mūzikas skolotāja Aija Nagle.

Foto - I.Tušinska

Dzied no sirds. Raivo Velmes sniegumu žūrija novērtēja ar 1.vietu, jo puisis ne vien skanīgi nodziedāja, bet arī izmantoja rekvizītus un pieskaņotas kustības.

Pievērš uzmanību skatuves tēlam.

Amēlija Jakobsone no Eglaines pamatskolas, kura ieguva 2.vietu, izmantoja iespēju ne tikai parādīt muzikālos talantus, bet arī gaumīgu vizuālo tēlu.

Foto - I.Tušinska

skaistajā ceļojumā uz mūziku." V.Smoļaka atklāja, ka žūrija dziedātāju sniegumu vērtēja ļoti skrupulozi: "Vērtējam dikciju, dinamikas zīmes, pauzes, saspēli ar skolotāju vai koncertmeistaru un daudz ko citu. Kritēriju bija ļoti daudz. Turklāt ir jābūt lielai drosmī, lai kāptu uz skatuves." Savukārt konkursa noslēgumā, uzrunājot klātesošos, V.Smoļaka teica: "Jūs mums visiem pierādījāt, cik daudz mūzika spēj dot, ja dziedam no sirds. Taču tas nebija vienatnē veikts darbs, jo aiz katra no jums stāv skolotāji – cilvēki, kuri ieguldījuši savu laiku, zināšanas un sirdsdeģsmi, lai palīdzētu jums gatavoties un šodien uzplaukt uz šīs skatuves. Viņu atbalsts un ticība jūsu spējām ir neatsverama. Neatkarīgi no rezultātiem, visi esat ieguvēji, jo pieredze, drosmība un mīlestība pret mūziku ir istā uzvara."

Atzinīgi novērtē novadnieces darbu

Uzvar konkursā “Latgolys prozys skaitejumi”

Decembra sākumā Daugavpilī notika prozas konkursa fināls, kurā uzvaras laurus plūca mūsu novadniece INGA KAĻVA-MIŅINA – žurnāliste, literāte, grāmatu blogere, lasīšanas vēstnese Latgales reģionā.

Konkursā varēja piedalīties visu vecumu ar Latgali saistīti autori, kuri raksta prozu gan latgaliski, gan latviski. Pērn konkursā piedalījās 21, šogad – 19 dalībnieki. Līdz finālam nonāca septiņu autoru labākie darbi, tostarp mūsu novada pārstāves Anneles Slišānes darbs “Uorā”, iegūstot trešo vietu. Pēc konkursa noteikumiem autoriem bija jāiesūta pašu radīti un līdz šim npublicēti teksti, iesniegtos darbus žūrija vērtēja anonīmi. Konkursa uzvarētāja I.Kaļva-Miņina stāsta, ka literatūras konkursā “Latgolys prozys skaitejumi” (“Latgales prozas lasījumi”) piedalījās otro reizi: “Šogad iesniedzu fragmentu no garstāsta bērniem “Sirdsbolss”, un paties prieks, ka tieši konkursa jubilejas jeb piektajā gadā kļuju par tā laureāti. Jau sen gribēju uzrakstīt stāstu bērniem latgaliski, kurā būtu gan piedzīvojumu dzirksts, gan fantāzijas elementi. Tad nu šis konkurss bija lieliska iespēja iecerēto arī realizēt, jo biežāk jau man top dzejoļi, nevis proza.” Viens no žūrijas pārstāvjiem, raksturojot literātes darbu, teica, ka tas ir “ļoti sirsniņš fantāzijas žanra stāsts, kurā superspēja ir nevis lidošana vai tērauda dūre, bet gan latgaliešu valodas prasme”. Stāstā, kā atklāj autore, svarīga nozīme ir arī sniegam un 21.decembrim, kas ir maģiskais ziemas saulgriežu laiks: “21.decembris man ir īpašs datums arī tāpēc, ka šogad apritēs trīs

gadi, kopš “Instagram” kontā @karuseliv.lv (un arī “Facebook” lapā) darbojos kā grāmatu blogere – dažādos formātos stāstu par izlasītajām grāmatām un ar grāmatu pasauli saistītiem notikumiem. Starp citu, konkursa rezultātu paziņošanas rītā Rēzeknē bija uzsnidzis sniegš, es to uztvēru kā labu zīmi un, re, vakarā uzzināju, ka mans darbs ir uzvarējis.” Inga ir priecīga par žūrijas pozitīvajiem komentāriem un vērtīgajiem ieteikumiem, kas iedvesmo turpināt rakstīt. “Sirdsbolss” izskanēja gan Daugavpilī – konkursa “Latgolys prozys skaitejumi” noslēguma pasākumā, gan arī Rīgā – festivāla “Prozas lasījumi 2024” noslēguma pasākumā.

“Lai cik tuoli tu itu, atguodoj sovū mierki, deļkam esi devis ceļā. Uzatici sovai sirdei, kas nikod namaluos i izvess tevi laukā nu vysim nacelim, kurūs byusi nūsablūdejs. Dzeivē na vysod vyss nūteik tai, kai grybātūs, bet nadreiksti pasadūt. Ari tod, kod dūmuosi, ka esi palics vins, tei nabyus taisneiba. Uzatici sovai sirdei.”
(Īss fragments no I.Kaļvas-Miņinas garstāsta bērniem “Sirdsbolss”.)

Novadniece. “Daudz jaunu iespaidu un vērtīga pieredze,” atskatoties uz aizvadītajiem pasākumiem, teic Latgales prozas konkursa uzvarētāja I.Kaļva-Miņina.

Foto - no personīgā arhīva

Rokdarbu izstāde

Ar mīlestību un labām domām darināti darbi

Rugāju bibliotēkā par skaistu tradīciju kļuvusi sieviešu biedrības “Ūdensroze” rokdarbu izstāde, kas decembrī priecē bibliotēkas apmeklētājus.

Skatāmi lielāki un mazāki darbi

Bibliotēkas vadītāja Evita Garbacka stāsta, ka rokdarbnieces izstādei piedāvā darbus, ko pašas uzskata par interesantiem un uzmanību piesaistošiem. Ir aplūkojami gan mazāki, gan lielāki rokdarbi – zeķes, cimdi, mauči, adīti lakati, veste, džemperī... “Lielformāta darbus parasti darina rokdarbniece Iluta Učelniece, arī šoreiz izstādē skatāmi viņas darbi. Lakati, piemēram, ir adīti dreiju rakstā,” skaidro bibliotēkas vadītāja. Viņa atzīst, ka daudzi cilvēki prot darināt rokdarbus, bet reti uzdrošinās tos parādīt plašākam skatītāju lokam, piebilstot, ka darbu autore ir prasmīga rokdarbniece, ar prieku var vērot dziļas izvēli un krāsu salikumu. “Ar rokdarbiem ir tā, ka, tiklīdz iesāc strādāt, kādu laiku citi darbi apstājas, jo gribas ātrāk pabeigt un redzēt rezultātu. Tāpēc savam koferim, kur glabājas rokdarbu darināšanai nepieciešamās lietas, eju ar likumu,” smeļ Evita.

Vienmēr izdomā ko interesantu

Kā stāsta rokdarbniece Zane Simone, kuras darinātie sapņu ķērāji piesaista ar veiksmīgi izvēlētu, košu krāsu salikumu un smalkumu, atklāj, ka ar rokdarbiem nodarbojas kopš agras bērnības. “Biedrībā “Ūdensroze” darbojos jau aptuveni 10 gadus, uz šo izstādi esmu atnesusi adītās zeķes un sapņu ķērājus. “Ūdensrozē” dalāmiem ar rokdarbu prasmēm, ko katra apguvusi. Meitenes parasti izdomā ko jaunu un interesantu, lai nav tikai adīšana un tamborēšana. Aizvadītajā gadā mums bija aktuāla rūķu gatavošana, dodot otru dzīvību materiāliem, piemēram, kartonam un audumam. Šogad *saslimu* ar sapņu ķērāju darināšanu,” atzīst Zane.

Biedrības “Ūdensroze” dalībniece Ilona Kapteine ik gadu, tuvojoties svētkiem, meistaro dažādus dekorus. “Ziemassvētki iemieso mājīguma un ziemas burvības sajūtu, tāpēc šos svētkus mīlu rotāt ar dabas materiāliem, ko vācu vasarā, rudenī un arī ziemā. Tas liek manai dabas iedvesmotajai sirdij pasmaidīt, jo uzskatu, ka var būt neticami viegli atrast un iegūt Ziemassvētku dekoru no dabas un dabīgiem rotājumiem, kas ļauj justies mājā kā ziemas brīnumzemes mežā,” teic Ilona.

Viņa mudina ikkatru uzvilkt savu radošo cepuri un meklēt iedvesmu dabā, kur parastās lietas, piemēram, kociņi, priežu čiekuri, citrusaugļi un svaigi zaļumi, var pārtapt par skaistiem, dabas iedvesmotiem rotājumiem. “Man patīk radīt ar rokām darinātas dāvanas, jo tās ļauj izpausties un sagādāt prieku kāda cita dzīvē,” teic I.Kapteine.

Foto - A.Socka

Foto - no personīgā arhīva

Svečturi. “Tos izgatavoju no nevajadzīgām krūzītēm, šķīvīšiem un svečturiem, ko kāds grib mest ārā. Atjaunoju, salīmēju, nokrāsoju, un gatavs,” par pašas darinātajiem svečturiem saka Ilona Kapteine.

Dekors. Ilona Kapteine dekorus lielākoties darina no dabas materiāliem, pamanot dabā brīnišķīgas lietas, ko izmanto savos darbos. “Dekors otrreiz pārstrādātā stikla vāzē ļauj sajūst, ka ziema zied ar dabisku pieskārienu, kas ieskaus atmiņās par vasaru un rudenī. Tas telpai piešķir Ziemassvētku eleganci, vienlaikus saglabājot videi draudzīgumu, ļauj mājas sajūtai savienoties ar dabu,” pārliecināta rokdarbniece.

Foto - A.Socka

Sapņu ķērājs. Baltā darba un arī citu rokdarbu, kas aplūkojami izstādē, autore ir prasmīga rokdarbniece Marta Gailuma.

Foto - no personīgā arhīva

Lappusi sagatavoja A.Socka

Mobings skolās

Projekts “Kontakts” – Rekavas vidusskola vienojas jaunai izaugsmei!

Decembrī Rekavas vidusskolā noslēdzās sirsnīgs un iedvesmojošs projekts “Plecu pie pleca”, kas vienoja gan skolēnus, gan skolotājus kopīgā mērķī – radīt iekļaujošāku un draudzīgāku skolas vidi. Šī iniciatīva pierādīja, ka, sadarbojoties, uz klausot un aktīvi iesaistoties, iespējams sasniegt patiesi ievērojamas pārmaiņas.

Projekta laikā norisinājās daudzveidīgas un aizraujošas aktivitātes, kas sekmēja savstarpējo sapratni, draudzības veidošanos un drosmīgu problēmu risināšanu. Īpašu nozīmi ieguva skolēnu pašpārvaldes dalība, kura ne tikai organizēja, bet arī aktīvi līdzdarbojās pasākumos, piemēram, “Hakatronā” un mobinga novēršanas maratonā. Šajos pasākumos skolēni ne tikai analizēja aktuālās problēmas, bet arī izstrādāja radošus risinājumus un piedalījās diskusijās par cieņu, sapratni un empātiju kā galvenajiem stūrakmeņiem skolas ikdienas dzīvē.

Šīs aktivitātes veicināja ne tikai prasmi sadarboties, bet arī atklāja katra dalībnieka spēju sniegt savu ieguldījumu kopīgam labumam. Skolēni un pedagogi vienprātīgi atzina, ka šāda veida sadarbība sniedz jaunu pieredzi, stiprina savstarpējo uzticēšanos un iedrošina nebaidīties no izaicinājumiem.

Projekts “Plecu pie pleca” kļuva par nozīmīgu soli ceļā uz vienotāku un iekļaujošu skolas kopienu. Tas ne tikai stiprināja skolēnu un skolotāju savstarpējās attiecības, bet arī atstāja neaizmirstamu iespaidu uz ikvienu dalībnieku. Mēs ar lepnumu varam teikt, ka mūsu skola ir kļuvusi par vietu, kur ikviens jūtas novērtēts un piederīgs.

Projekts tika īstenots ar Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu, un mēs no sirds pateicamies visiem, kuri piedalījās un atbalstīja šo nozīmīgo iniciatīvu. Kopā mēs esam pierādījuši, ka ar nelielu soli uz priekšu iespējams paveikt lielas lietas!

Projekts “Plecu pie pleca” īstenots Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2024.-2026.gadam valsts budžeta finansējuma ietvaros.

Vada mācību stundu par mobinga tēmu. 30.oktobrī Rekavas vidusskolā vienlaikus visām klašu grupām norisinājās īpašs mobinga problēmas aktualizēšanai veltīts pasākums. Realizējot projektu “Kontakts”, skolas pašpārvaldes jaunieši ne tikai patstāvīgi gatavojās, bet arī vadīja mācību stundas par šo tēmu.

Piedalās “HAKATRONĀ”. 26.novembrī Rekavas kultūras centrā norisinājās iedvesmojošs un vērtīgs pasākums – “HAKATONS” par tēmu – mobings, kurā piedalījās Balvu novada aktīvākie skolēni. Jaunieši darbojās komandās, analizēja mobinga ietekmi skolās un sabiedrībā, meklēja risinājumus un piedalījās simulācijas spēlē, lai attīstītu empātiju un veicinātu pozitīvas pārmaiņas skolās.

ŽAKLĪNA ORLOVSKA
*Apmaksāts

Jaundzimušie

Ģimenes sapulcē nolemj, – būs Ralfs. 2.decembrī pulksten 19.18 piedzima puika. Svars – 3,930 kg, garums – 56 cm. Puisēna vecākiem Vitai un Edgaram Djominiem no Alūksnes šis ir otrais bērniņš, jaundzimušo brālīti mājās gaida lielā māsa Dārta, kurai ir astoņi gadi. “Uzzinot, ka būsīm vecāki vēl vienam mazulim, vislielākā vēlme bija, lai viņš piedzimst vesels. Mums ar vīru dzimums nešķīta tik svarīgs, bet meita gan cerēja uz māsiņu. Visi apkārtējie pēc izskata un citām pazīmēm prognozēja puiku, ko daktere sonogrāfijas pārbaudē grūtniecības piektajā mēnesī arī apliecināja. Lai arī Dārta sākumā sapņoja par māsiņu, uzzinot, ka tomēr būs brālis, lietišķi paziņoja, ka arī tas ir ļoti labi,” stāsta jaunie vecāki. Pēc jaundzimušā nākšanas pasaulē Vita un Edgars dēlu nosauca vārdā, par ko iepriekš mājiniēki vienojās ģimenes sapulcē. “Kādā dienā visi devāmies pastaigā, nopirkām siltu kakao, apsēdāmies parkā uz soliņa un nolēmām pašķīrstīt digitālo kalendāru. Pirmais vārds, kurš mums iekrita sirsniņā, bija Ralfs. Vīrs rosināja paskatīties vēl kādu variantu, taču par visiem nākamajiem izvēlētajiem vārdiem domas šķīrās. Ja man patika, tad Edgaram – nē, un otrādi. Tādēļ nolēmām, ka tomēr paliksim pie Ralfa, ja jau šis vārdiņš iepatīkās visiem trijiem,” skaidro Vita. Mediķu noliktais dzemdību datums bija novembra beigās, bet Ralfs acimredzot par savu dzimšanas dienas mēnesi izvēlējās decembri, kurā jubileju nav nevienam ģimenē. Jaunie vecāki stāsta, ka somas bija saliktas laikus un tās pat vadāja līdzī, braucot uz Smilteni vizītē pie dakteres. “Bijām izlēmuši, ka dzemdēt dosimies uz Balvu slimnīcas dzemdību nodaļu, jo tajā pirms astoņiem gadiem pasaulē nāca arī mūsu vecākā meita Dārta. Godīgi sakot, bijām patīkami pārsteigti, cik ļoti nodaļa izmainījies – viss izremontēts, ļoti skaistas istabiņas un arī par personālu varam teikt tikai to labāko. Esam laimīgi, jo mūsu mazā dāvana ir sagaidīta. Tagad tikai jāmil, jālolo un jāaudzina,” apliecina nu jau divu bērnu vecāki Vita un Edgars Djomini.

Novembrī

Reģistrēti mirušie

Briežuciema pagastā

Valerija Slišāne (1943.g.)
Genovefa Ločmele (1939.g.)

Rita Ozarkova (1938.g.)

Kubulu pagastā

Raisa Deksnē (1939.g.)
Aleksandrs Igaunis (1943.g.)

Susāju pagastā

Rita Gadimova (1955.g.)

Kupravas pagastā

Artūrs Barkāns (1940.g.)

Šķilbēnu pagastā

Jadviga Kovaļevska (1931.g.)
Zoja Pančuka (1926.g.)

Domicella Putnanova (1932.g.)

Tilžas pagastā

Gunārs Zelčs (1957.g.)

Vecumu pagastā

Paulina Rastorgujeva (1929.g.)

Žiguru pagastā

Jānis Bukovskis (1958.g.)

Viļakas pilsētā

Zenta Tišanova (1946.g.)
Bojeslavs Zelčs (1931.g.)
Tatjana Šilina (1968.g.)

Balvu pilsētā

Aleksandrs Jasinskis (1933.g.)
Lonija Kleine (1945.g.)
Anna Lesniece (1956.g.)
Alberts Misiņš (1963.g.)
Elga Pauliņa (1942.g.)
Māra Solovjova (1955.g.)
Marija Vasiļjeva (1940.g.)
Malvina Višņova (1934.g.)

Viens – par visiem, visi

Skolu tikla optimizācija ir kā staigāšana pa trauslu ledu. Viens nepareizs lēmums, solis, un sekas var būt neatgriezeniskas, jo tā var zaudēt gan profesionālus pedagogus, gan vēl vairāk iztukšot Latvijas reģionus, īpaši pierobežu, kurai jāpievērš padziļināta uzmanība valsts drošības kontekstā.

Kas notiek slēgtajās skolās? Padziļināti vērtēsim gan šīs reformas ieguvumus un zaudējumus, pētot, kā pēc skolu slēgšanas mainījušās vietējo kopienu nākotnes perspektīvas ilgtermiņa attīstībai. Īstenojot projektu “Ja vienas durvis aizveras, citas atveras?” 19 publikācijās meklēsim atbildes uz jautājumiem, ko un kā skolu slēgšanas vai pārveides gadījumā attīstīsim? Kā tas ietekmējis iedzīvotāju ikdienas dzīves kvalitāti? Vai, īstenojot reformu, tiks sasniegti izvirzītie mērķi un ko tas maksās sabiedrībai?

Saruna

Katrs grib, lai viņu samīļo

Vilis Samsons: “...Liepna bija tā vēsturiskā vieta, kur tapa viena no pirmajām internātskolām republikā. Proti, tapa jauna tipa izglītības iestāde, kas palīdz grūtdiēniem apgūt zinātnes un dzīves gudrību...”

Gandrīz kā dvīņumāsas. Aplūkojot bijušo Liepnas internātpamatskolas ēku, šķiet, ka tā ir bijušās Tilžas internātpamatskolas dvīņumāsa. Jāpiebilst, ka Liepna skola, kā atzīst direktore Ina Aizupe, bija izremontēta uz 99%.

Bija tāds laiks. Liepnas internātpamatskolas kolektīvs laikā, kad skolā virmoja dzīvību. Ina Aizupe atklāja, ka kopā ar Liepnas atbalsta biedrību 2027.gada vasarā plāno aicināt bijušos darbiniekus un absolventus uz bijušās skolas 70.dzimšanas dienas pasākumu, kas notiks estrādē.

Nav noslēpums, ka daudzu slēgto skolu ēkās bērnu čalas nav sen dzirdētas un, iespējams, vairs nekad arī neatskanēs. 2018.gada vasarā Liepnas internātpamatskolas direktore INA AIZUPE pēdējā skolas svinīgā izlaiduma uzrunā atzina, ka izjūtas ir divējādas: “Prieks par padarīto darbu un absolventiem, skumjas, jo jāatvaidās no absolventiem un skolas.”

“Kas šo gaidu laikā mainījies? Kā vērtē faktus, ka bijušās skolas internāta izveidots patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs? Kā tās izveidi uztvēra vietējā kopiena?” jautājam bijušajai skolas direktorei, kura šobrīd veiksmīgi strādā Balvu pirmsskolas izglītības iestādē “Pīlādžītis” par vadītājas vietnieci izglītības jomā.

Vai sāpe par skolas slēgšanu ir rimusies?

– Nezinu, vai to var nosaukt par sāpi, tomēr, apzinoties to, ka skolā strādāja ļoti daudz skolotāju un darbinieku, kuriem tā bija vienīgā darbavietā, turklāt darba stažs pat 40 gadi, jāsecina, ka cilvēki bija izmisuma priekšā. Tāpat daudzi bija pirmspensijas vecumā. Pārdomas raisīja arī tas, ka cilvēkiem bija ierasta zināma darba ikdiena, izveidojusies dzīves kārtība. Un pēkšņi tādas pārmaiņas, kad paliec bez darba... Internātpamatskolas skolotājiem bija ļoti laba izglītība, jo mums patiešām bija jāstrādā ar ļoti dažādiem bērniem, tostarp ar dažādiem attīstības traucējumiem. Uzskatu, ka skolotāju prakse un rādījums ļāva viņiem atrast izeju vissarežģītākajās situācijās. Arī tehniskie darbinieki bija ļoti pieredzējuši darbarūki.

Nereti internātpamatskolu audzēkņi skolotājas uzskatīja par savām mammām.

– Internātpamatskolās bērni dzīvoja ļoti ilgi, tā nebija tikai nedēļa, tāpēc skolotāji darīja vairāk, nekā prasīja amata pienākumi. Katrs kaķītis grib, lai viņu samīļo. Katrs sunītis, katrs zvēriņš grib, lai viņu samīļo. Ko mēs brīnāmies par cilvēkbērnu? Esot projām no mājām, bērni uzticējās kādam mīļākajam skolotājam vai darbiniekam. Tas ir pilnīgi loģiski, ka paši kāpa klēpī. Un skolotājiem mazie bija jāsamīļo.

Kā kļuva par skolas direktori?

– Augstskolu pabeidzu 1999.gadā un uzreiz uzsāku strādāt Liepnas internātpamatskolā. Tā bija pirmā darbavietā un līdz Balviem vienīgā. 2006.gadā kļuva par skolas direktori.

Kā vietējā sabiedrība vērtēja skolas slēgšanas faktu?

– Bija neapmierināti. Pēdējos trīs gadus bijām samocīti, jo nedeļa nepieciešamo finansējumu. Regulāri nācās kaut ko samazināt, no kaut kā atteikties. Visu laiku naudiņas kaut kam pietrūka. Atskatoties uz to laiku, atceroties vienu vai otru situāciju, es pat nesaprotu, kas mūs tolaik vadīja, kas mūs stiprināja.

Tagad skolas slēdz uz nebēdu.

– Par to vairs nebrīnāmies. Nav cilvēku, nav bērnu. Taisnība, ka skolas slēgšana ietekmē vietējās sabiedrības aktivitātes – iestājas klusums.

Kā vērtējat patversmes ienākšanu bijušajā skolas internātā?

– Ko nozīmē – ēku nekurināt? Mitrums, slapjums un daudz kas cits. No šī viedokļa raugoties, protams, labāk, lai ir aizpildītas telpas. Par bēgļiem. Protams, Liepna ļaudis satraucās, jo tā tomēr ir cita kultūra. Viņiem ir citas tradīcijas, no kurām daudzas latviešiem nav ne zināmas, ne saprotamas. Man personīgi ir bijis viens ne pārāk pozitīvs piemērs, bet par to paklusēšu. Ieguvums, pieļauju, ir veikaliem. Aizslēdzot internātskolu, solīja, ka būs jaunas darbavietas. Nu nav to tik daudz, kā vajadzētu.

Labāk, lai ēkās kaut vai velns dzīvo, nekā tās ir tukšas?

– Velns noteikti nē. Liepnā izskatīja variantu, ka varētu būt veco ļaužu pansionāts vai skolas ēku varētu nodot mūsu armijas rīcībā. Tās, protams, ir *klačas*. Manuprāt, ideālākais variants, ka ēkas apdzīvo cilvēki.

Kā nokļūvat Balvos?

– Pēc skolas slēgšanas nospriedu, ka par direktori nekad nestrādāšu, jo psiholoģiski tas ir smagi. 100 bērni nebija ne ar tiem priecīgākajiem, ne laimīgākajiem dzīvesstāstiem. Bērns vislaimīgākais ir ģimenē, kaut gan internātpamatskolas skolēniem skola nebija tikai skola. Tur aizriteja visa viņu dzīve. Pēc skolas slēgšanas gadu bija bezdarbniece, turklāt mērķtiecīgi, jo sapratu, ka nevaru ielēkt jaunā darbā un, vēl vairāk, vadošā amatā. Tomēr bērni ir mans dzīves aicinājums. Izdomāju, ka bērnodarzs ir tā vieta, kur man būtu prieks strādāt. Tā arī sanāca. Atnākot uz “Pīlādžiti”, biju ļoti laimīga. To nevar vārdos izstāstīt. Bija gadījums, kad pirmajā darba gadā vecāki atnāca pakaļ bērniem, bet grupiņa joprojām slēgta.

Kāpēc?

– Bijām tiktāl aizrāvušies ar dziedāšanu, dejošanu un spēlēša-

Liepna patriote. Ina Aizupe uzsver, ka ir dzimusi un augusi Liepnā, piebilstot: “Tur arī plānoju palikt.” Viņas ģimenē skolotāji jau ir trīs paaudzēs. “Tas ir sirds-darbs,” uzsver Ina.

nos, ka piemirsām par vecākiem. Mūsdienā bērni ir zinoši un attīstīti, pat divgadnieki zina, kā strādāt ar telefonu un planšetdatoru. Tiesa, ir sliktā puse, – mēs ar bērniem arvien mazāk un mazāk runājam. Rezultātā pasliktinās valodas attīstība.

Ko darīt?

– No grāmatplauktiem jāvelk ārā vecās pasaku grāmatas un jālasa. Ir jārunā, jārunā. Beidzot pirmsskolu, sešgadniekiem ir jālasa.

Kas jāpatur prātā pirms Ziemassvētkiem?

– Reizēm ir sajūta, ka mēs tikai skrienam un strādājam – kā Grinčs kāsiņiem nozaga Ziemassvētkus, tā viņš mums zog minūtes un stundas. Šogad, manuprāt, pats Dievs ir sakārtojies tik daudzas brīvas dienas, lai mēs noteikti tās pavadītu kopā ar savu ģimeni. Otrkārt, domājiet un rūpējieties par savu veselību. Ticu brīnumiem! Liepna atbalsta biedrība 7.decembrī sadarbībā ar somu draugiem 22 ģimenēm dāvāja nelielas, siltas Ziemassvētku dāvanīņas. Liepnā ciemojās arī “Arnitas labsajūtu darbnīca”. Brīnišķīgi kopā pavadījām laiku, nekur neskrīenot. Arī jums un sev to novēlu.

Ar ko bērniem asociējas Ziemassvētki?

– Ne jau ar pīrāgiem. Viņi gaida dāvanas.

– par vienu

Viedoklis

Svarīgi atrast ilgtspējīgus risinājumus

Lāsma Ēvele,
Alūksnes novada
pašvaldības
Centrālās
administrācijas
sabiedrisko
attiecību
speciāliste

Slēgto skolu ēku nākotne ir aktuāls jautājums daudzām pašvaldībām, īpaši reģionos, kur iedzīvotāju skaita samazināšanās un izglītības sistēmas optimizācija rada neizmantošanas infrastruktūras problēmu. Šīs ēkas, kas reiz kalpoja kā nozīmīgas izglītības un sabiedriskās dzīves vietas, bieži vien paliek tukšas, radot papildu izmaksas to uzturēšanā. Mums ir svarīgi atrast ilgtspējīgus risinājumus, lai šīs telpas turpinātu kalpot sabiedrībai, piemēram, pārveidojot tās par sociālās aprūpes centriem, kultūras un izglītības iestādēm vai nododot tās citu valsts institūciju vajadzībām.

Mārkalnes pamatskolas pārbūve, izveidojot sociālos dzīvokļus, krīzes istabas feldšeru punktu, bibliotēku un klientu apkalpošanas centru, ir veiksmīgs piemērs, kā skolas ēkas var pielāgot vietējām vajadzībām. Šādi risinājumi nodrošina, ka ēkas paliek aktīvas un funkcionālas, veicinot sabiedrisko dzīvi.

Liepnas piemērs, kur internāta ēkā izveidots patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs, ir modelis, kā pašvaldība var sadarboties ar valsts iestādēm, nododot telpas viņu vajadzībām. Šāda pieeja ne tikai atrisina ēku uzturēšanas jautājumu, bet arī rada darbavietas un stimulē vietējo ekonomiku. Ilzenes un Mārkalnes skolu pieredze liecina, ka skolēnu skaita mazināšanās vietās nenozīmē, ka infrastruktūra kļūst nevajadzīga.

Bibliotēku un kultūras centru pārvietošana uz šādām telpām palīdz saglabāt to pieejamību vietējiem iedzīvotājiem.

Jautājums par ēku nodošanu privātām vai sabiedriskām iniciatīvām ir aktuāls. Piemēram, kādas biedrības ieinteresētība Ilzenes pamatskolas ēkas izmantošanā sociālās aprūpes centra vajadzībām parāda, ka potenciāli šādas ēkas varētu piesaistīt interesentus, tomēr bieži vien ir vairāki traucējoši faktori, kā, piemēram, nepieciešamas ievērojamas investīcijas, lai pielāgotu ēkas jauniem mērķiem, kā arī vecās skolas bieži vien prasa kapitālo remontu vai renovāciju.

Dzimstība ir tāda, kāda tā ir

Alekseja Grāviša Liepnas pamatskolas direktore ILONA KAZIMIRJONOKA līdz 2018. gada vasarai strādāja Liepnas internātpamatskolā un bija direktores vietniece izglītības jomā. Internātpamatskolas slēgšanu viņa vērtē kā sītienu pa vienu vietu.

Internātpamatskola bija pirmā un vienīgā darba-vieta, līdz Alūksnes novada pašvaldība slēdza skolu?

– 1990. gadā uz Liepnu atnācu kā jaunā speciāliste. Internātpamatskolas direktore Elīna Knausa piezvanīja un mani uzrunāja. Tajā laikā tas bija labākais risinājums, kad augstskolas beidzējam piezvana pats skolas direktors.

Skolai veltīti gandrīz 30 gadi...

– Kādas sajūtas? Tolaik vēl nebija tā, ka šodien vairs nav tā, kas būs rīt, vai vakar nekad nebūs tā, kas bija šodien. 90-tajos gados šķita, ka savā skolā nostrādāsi bezmaz vai 200 gadus, kaut gan katru gadu pavidēja informācija, ka internātskolām plānotas reorganizācijas. Visu laiku ar to dzīvojam, un tad, kad pienāca pēdējais gads, par to lēma arī pašvaldība.

Vai vietējā kopiena varēja ietekmēt politisku lēmumu?

– Centāties iesniegt savus priekšlikumus, bet, ja valsts un pašvaldības redzējums ir citāds, to nekā nevarēja ne ietekmēt, ne izmainīt. Mūsu delegācija devās uz Alūksnes Izglītības komitejas sēdi. Mūs tur uzklusēja, bet lēmumu nemainīja.

Tātad ir bezjēdzīgi iestāties par savām interesēm?

– Neteiktu, ka bezjēdzīgi. Atnākot uz Liepnas pamatskolu, kas tolaik bija vidusskola, kārtējo reizi nācās secināt, ka problēma ir skolēnu skaits. Ja nav pietiekami daudz skolēnu, tad arī klasē nav veselīgas konkurences. Jāpiekrīt, ka valstij nav lielas jēgas sponsorēt klasi, kurās mācās 2-3 bērni.

Tās ir valdības politikas sekas?

– Nemāku pateikt, ko valsts varētu darīt, lai situāciju mainītu, ja mūsu valstī dzimstība ir tāda, kāda tā ir. Neslēpšu, man ir spārnots teiciens, ka gadā Liepnā dzimst viens bērns. Nu labi, dažreiz vairāk. Bet tā jau nav tikai Latvijas problēma, jo visā Eiropā palielinās veco cilvēku īpatsvars skaits.

Vai ir neizbēgamī tas, ka mazās skolas turpinās slēgt?

– Nebūs padomju laiki, kad viss bija liels un plašs. Tomēr mūsu skolā ar pirmsskolas grupu ir 100 bērni.

Tas jau ir labi?

– Visi zina par Alūksnes skolu tīkla reformām, tāpēc uz mūsu skolu mācīties brauc tuvāko pagastu bērni. Vai tas būs uz ilgu laiku? Kaut gan ir cerības. Ja valstī īstenosies jaunais finansēšanas modelis, kad nauda seko nevis skolēnam, bet izglītības programmai, turklāt esam pierobežas zonā, tad viss būs. Pirmajā klasē

šogad ir tikai 3 bērni. Ja finansējuma nav, tad jāapvieno pirmā un otrā klase. Un apvienotajā klasē es, direktore būdama, zinu, ka būtu nesekmīga.

Kāpēc?

– Grūti koncentrēties, ja jāapgūst pirmās un otrās klases viela.

Atgriezoties pie internātpamatskolas slēgšanas, – kā to vērtējat, raugoties ar šīs dienas acīm?

– Esmu šeit dzimusi un augusi. Liepna ir vieta, kur ļoti daudz skolotāji paši mācījušies. Tāpat bija arī internātpamatskolā. Bija psiholoģiski grūti, saprotot, ka reāli nebūs darba. Varbūt uz mani tas tik daudz neattiecas, jo zināju, ka varu strādāt kaut vai "Maxima" veikalā. Domāju, ka gan jau kaut kādu darbu varēšu atrast. Jā, cilvēkiem tas bija grūts posms, jo skolas slēgšanu uztvēra arī kā sava veida pazemojumu. Skolā bija izveidojies ļoti spēcīgs skolotāju kolektīvs, kuriem sākumā vajadzēja strādāt 6 dienas nedēļā.

Nebija situāciju, kad skolotājus uztvēra kā mammas?

– Bija tādi gadījumi, kad kopā ar bērniem iemīgu. Priecājos, ka bērni, kuriem tolaik bija smagi dzīves apstākļi ģimenēs, izauguši par krietniem un čakliem pilsoņiem. Joprojām sociālajos tīklos aplūkoju savas klases audzēkņus. Tajos laikos pietrūka valsts uzraudzības vecāku pienākumu izpildē. Bija gadījumi, kad vecāki saņēma bērna naudu, kaut gan bērni visu laiku dzīvoja internātā.

Pirms četriem gadiem kādā intervijā teicāt: "Pār-dzīvot internātskolas likvidāciju, kad pasaka, – tavu darbu nevaļag. Un, kad tu mūžam neesi meklējis darbu, bet jāiet un jāpiesakās bezdarbniekos, – psiholoģiski tas nebija viegli. Visam kolektīvam bija tā."

– Jā, to atceroties, man vēl tagad *zosenīte* (zosāda) nedaudz parādās. Tas nebija viegli, jo arī pašvaldība darbu nepiedāvāja. Jā, presē parādījās informācija, ka visiem nodrošinās darbu. Bezdarbniekos kādu pusgadu noturējos, līdz pašvaldība piedāvāja kļūt par Liepnas skolas direktori. Jāteic godīgi, ka nekad mūžā neesmu gribējusi būt par direktori. Ilggadējā direktore Austra Lāce nereti zvanīja, sakot: "Ilona, nāc manā vietā." Tad, kad tā notika, apjautu, ka Austra tomēr panāca savu.

Vai pamesto skolu ēkas par katru cenu vajadzētu kaut kam atdot, nodot tās lietošanā?

– Katrā gadījumā nav atbalstāms tas, ka ēka pārvēršas graustā. Bija jociģi uzzinot, ka internātpamatskolas internātā ierīkos patvēruma meklētāju izmitināšanas centru. Tautas namā sapulcē gāja visādi, jo presē bija izskanējuši nepatīkami stāsti par notiekošo Muceniekos. Vietējie ļaudis satraucās, ka ieradīsies citas rases cilvēki. Es to uztvēru ļoti normāli, jo man patīk ceļot, turklāt esmu redzējusi dažādu tautību cilvēkus.

Vai vietējās kopienas domas mainījušās?

"Mediju atbalsta
fonda ieguldījums no
Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem"

MAF
Mediju atbalsta fonds

Bijušais skolas internāts. Liepnā ir atvērta tipa patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs, kurā uzturas cilvēki no dažādām valstīm. Pirmajā stāvā atrodas foajē, atpūtas telpa, klase, kur mācīties, ēdamzāles zona, lūgšanu telpa, apsardze un administrācija. Otrais un trešais stāvs atvēlēts patvēruma meklētāju istabām. Vienā galā – sievietes, otrā – vīrieši. Apstākļi pieticīgi: divstāvu guļtas un katram pa nelielam skapītim personīgajām lietām. Lielākā daļa no viņiem Latvijas robežu šķērsojuši nelegāli un gaida lēmumu par to, vai saņems uzturēšanās atļaujas. Tomēr pieredze liecina, ka 80% no šīm personām nākas atgriezties savā mītnes zemē. Liepnas centra vadītāja Loreta Jargane, taujāta, kāds ieguvums ir Liepnas ciema ļaudim, atzina, ka tās ir darbavietas.

Laiks ir pagājis. Ilona Kazimirjonoka atzīst, ka pēc internātpamatskolas slēgšanas uz skolas ēku ilgi nevarējusi skatīties: "Sākumā uz to pusi negāju. Kad aizgāju paskatīties, kā un vai sakopta teritorija, tad jāatzīst, ka tik slikti neizskatījās. Laiks ir pagājis, tā nav vakardiena."

– Grūti pateikt, kaut arī esmu vietējā. Uz darbu atnācu septiņos un aizeju... vakarā. Aprunājoties skolā ar kolēģiem, secinu, ka lielu problēmu nav. Viņi nāk uz mūsu sporta halli laikā, kad skolā nav bērnu. Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde maksā nomu.

Liepnas pamatskolai ir nākotne?

– Jācer, ka jā. Būtībā ir tā, ka Alūksnes novadā ir tikai divas lauku skolas. Mūsu nākotne būs tik ilgi, kamēr būs bērni.

Kāda ir izdzīvošanas recepte?

– Nav tādas. Ja nav cilvēka, tad nav arī ko apmācīt.

Varējāt piepušķot, ka būs ļoti, ļoti labi.

– Katrā gadījumā ir dažādas alternatīvas. Bēgļi pie mums nāk arī mācīties.

Tuvojas Ziemassvētki. Par ko mudināt padomāt?

– Mācēt ieslēgt kritisko domāšanu un saglabāt mieru. Ja cilvēks ir mierīgs, viņš saprot, ko vispār grib panākt un sasniegt savā dzīvē. Lai visa pietiek tik, cik katram vajag. Brīnumiem ir jātīc! No Ziemassvētku veciņa dāvanā gaidu, lai arī banāli skan, MIERU.

*Turpinājums 10.lpp.

Sagatavoja E.Gabranovs, foto – A.Kirsanovs

Notikums Balvos

Izraisa eksploziju dzīvoklī un

7.decembra pēcpusdienā piecstāvu mājā Balvos, Raiņa ielā 39, vienā no dzīvokļiem nogranda spēcīgs sprādziens, kā rezultātā tika izsisti un uz abām mājas pusēm lidoja šī dzīvokļa logu stikli un saplaisāja ēkas sienas. Vaininieks ir vietējais 1977.gadā dzimušais iedzīvotājs, kurš jau līdz šim izcēlies ar neadekvātu uzvedību un pēc notikušā ievietots Strenču

psihoneiroloģiskajā slimnīcā. Viss varēja beigties krietni bēdīgāk, bet, par laimi, neviena iedzīvotājs necieta un tika cauri vien ar pamatīgu izbīli. Tomēr jautājums joprojām paliek nemainīgs, – cik ilgi tas tā turpināsies un līdz cik traģiskām sekām viena cilvēka regulāra neparedzama uzvedība var novest nākotnē?

Visticamāk, sildīja gāzes baloniņu

Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE stāsta, ka minētajā dienā pašvaldības policija saņēma satraukta iedzīvotāja zvanu, ka daudzstāvu mājā Raiņa ielā 39 noticis sprādziens. Notikuma vietā, vienlaikus ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, nekavējoties ieradās pašvaldības policijas darbinieki. Saproto, kurš varētu būt iespējams vaininieks, likumsargi uzgāja uz piektajā stāvā esošo dzīvokli, kur dzīvo minētais vīrietis. Tur viņš neatradās, bet pēc neilga laika vīrietis tika atrasts citā kāpnu telpā, kur sēdēja uz kāpnēm. Proti, vīrietis bija devies pie sava paziņas, kurš, zinot par notikumu, viņu savā dzīvoklī nelaida. Rezultātā pašvaldības policijas darbinieki vīrieti aizturēja un nodeva apskatei Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbiniekiem. Mediķi nolēma vīrieti nogādāt Strenču psihoneiroloģiskajā slimnīcā. Ieradās arī Valsts policija, kas sāks kriminālprocesu un skaidro notikušā apstākļus.

Tikmēr jautājums, kas interesē visus, ir, – no kā tad radās sprādziens? Ja tas šīs publikācijas tapšanas laikā būtu iespējams, vislabāk to droši vien varētu pastāstīt aizturētais vīrietis, bet pēc redakcijas rīcībā esošās informācijas uz elektriskās plīts virsmas, visticamāk, bija uzlikts neliels gāzes baloniņš, kuru vīrietis mēģināja sildīt. Rezultātā – spēcīgs sprādziena vilnis un visas no tā izrietošās sekas. Jāpiebilst, ka sprādziens ugunsgrēku neradīja.

Ar cirvi – pēc minerālūdens

Kopumā šī vīrieša neadekvāto piedzīvojumu saraksts ir diezgan garš. Viens no nesēnākajiem bija 2.decembra rītā tirdzniecības centrā "Planēta" Balvos, kad vīrietis alkohola reibumā apmeklēja "LMT" klientu centru. Tur vīrietis uzvedās izaicinoši, tādējādi radot satraukumu klientu centra darbiniecēm, kuras izsauca pašvaldības policiju. Ierodoties notikuma vietā, likumsargi vīrieti aizturēja un nogādāja atskurbtuvē. Savukārt vēl krietni agrāk šis pats vīrietis brīnumdarbus paspēja sastrādāt galvaspilsētā. Proti, kā ziņojusi Valsts policija, 2017.gada

16.martā pēc pulksten 2 naktī degvielas uzpildes stacijas kioskā Rīgā, Dzirciemā, ieradās neadekvāts vīrietis alkohola reibumā un ar cirvi rokās... Paņēmis 1,70 eiro vērtu pudeli ar minerālūdeni, viņš piegāja pie pārdevēja un pajautāja, vai par to jāmaksā? Pārdevēja atbildēja apstiprinoši. Acimredzot vīrietim atbilde ne īpaši gāja pie sirds, tādēļ viņš sāka vicināties ar cirvi. Pārbiedētā pārdevēja savu atbildi pārdomāja un pateica, ka vīrietis tomēr var ņemt ūdeni par brīvu. Viņš to arī izdarīja un devās prom, bet pārdevēja tikmēr izsauca likumsargus. Notikuma vietā ieradās Valsts policijas Speciālo uzdevumu bataljona policisti, kuri vīrieti ar cirvi turpat netālu no kioska aizturēja un nogādāja policijas iecirknī. Aizturētais savu dīvaino rīcību paskaidroja ar sliktu garastāvokli. Izrādās, viņš nakts vidū savā dzīvoklī veica remontdarbus un trokšņa dēļ sastrīdējās ar kaimiņiem, bet pēc tam viņam sagribējās padzerties ūdeni. Turpmākā notikumu attīstība jau zināma, bet saistībā ar notikumu tika uzsākts kriminālprocess pēc Kriminālprocesa 176.panta pirmās daļas – par laušanās. Tolaik Valsts policija arī informēja, ka šis vīrietis jau iepriekš sodīts par noziedzīgiem, kas saistīti ar narkotisko vielu nelikumīgu apriti.

Kļūst rupjš un draud spridzināt

Ar to gan viss nebeidzas. SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" galvenā ārste SIGITA DRUBIŅA stāsta, ka šis vīrietis vēl pirms izraisītā sprādziena dzīvoklī ieradās Balvu slimnīcā, lai lūgtu palīdzību pārtraukt alkohola lietošanas epizodi, kas ieilgusi. "Pacientu pieņemām, un slimnīcas personāls iz-

skaidroja kārtību, kā šādos gadījumos rīkojas. Proti, pakalpojumu, pēc kura lūdza vīrietis, slimnīcu apvienība nesniedz, bet parasti šādus pacientus konsultē ārsts, saprot, cik problēma ir nopietna, vai vajadzīgi papildus izmeklējumi, un tad pēc nepieciešamības nosūta uz Strenču psihoneiroloģisko slimnīcu. Tur ir narkologs, kurš specializēties šādu problēmu risināšanā un spēj sniegt labāku, kvalitatīvāku un mērķētāku palīdzību konkrētās problēmas risināšanā. Kad pacientam to izskaidrojām, viņš reaģēja agresīvi, proti, ka nekur nevēlas doties, sāka pret personālu izturēties rupji un draudēja uzspīdzināt slimnīcu. Jāpiebilst, ka vīrieša agresija bija verbāla, bet ne ar reālu fizisku vardarbību. Ņemot to visu vērā, par notiekošo ziņojām policijai, tikmēr pacients patvaļīgi devās prom," skaidro slimnīcu apvienības galvenā ārste.

S.Drubiņa uzsver, – izskanējusi informācija, ka slimnīcas personāls atteica šim pacientam palīdzēt un viņa lūgumu pēc palīdzības noraidīja, neatbilst patiesībai. "Tā mēs nerīkojamies ne ar vienu pacientu, un tā tas nebija arī šajā gadījumā. Cita lieta, ja pacients pats nolemj aiziet prom – tā ir katra cilvēka personīgā darīšana un izvēle, jo pacienti ir pieauguši cilvēki. Mēs neesam cietums un ar varu nevienam neturam, vēl jo vairāk, ja pacients ir agresīvs. Līdz ar to arī pašsaprotami, ka šajā gadījumā slimnīcas personāls nedevās pakalpacientam, jo aiziet prom bija viņa paša izvēle," stāsta slimnīcu apvienības galvenā ārste.

Ar agresīviem pacientiem saskaras regulāri

S.Drubiņa piebilst, ka slimnīcas personāls ar agresīviem pacientiem saskaras diezgan regulāri. "Nereti ir arī gadījumi, kad šādi cilvēki, nokļūstot atskurbtuvē, sūdzas, ka jūtas slikti vai kaut kas sāp. Ņemot to vērā, policijas darbinieki viņus nogādā slimnīcā, lai nodrošinātu nepieciešamo medicīnisko aprūpi. Tas arī saprotams, jo turpināt turēt atskurbtuvē cilvēkus, kuri sūdzas par veselības problēmām, nav pieļaujams. Rezultātā ir divu veidu šādi cilvēki. Proti, daļa, nonākot slimnīcā, ir mierīgi un dodas gulēt. Savukārt daļa kļūst agresīvi, lamājas, kaujas vai uzbrūk personālam. Pat bijušas reizes, kad, dodoties mājās, šādi pacienti paņem visu, kas atrodas palātā. Un šādi gadījumi ir diezgan regulāri, nevis reti."

"Pilnīgi sāp sirds..."

Saproto, ka šāda nestabila uzvedība vislielākos pārdzīvojumus rada pašiem tuvākajiem. GENOVEFA PRIEDES-LAIPA stāsta, ka par viņas dēla MODRA PRIEDES-LAIPAS izraisīto sprādzienu dzīvoklī piezvanīja un pastāstīja paziņa. Tās dienas rītā Genovefa ar dēlu bija satikusies un par to, ka varētu notikt kaut kāda nelaime, nekas neliecināja. "Viņa uzvedībā problēmas sākās, kad sāk dzert, bet skaidrā Modris ir pilnībā normāls cilvēks. Viņš alkoholu nelietoja jau no šī gada februāra līdz 30.novembrim, bet līdz sprādzienam dzēra nedēļu. Tas gan ir salīdzinoši mazs laiks, jo bijušas reizes, kad *plostošana* ilgusi mēnešiem. Pirms notikušā dēlu satiku un teicu, lai beidz dzert, bet viņš atbildēja: "Paņem mani un nopēr!" Es arī nezinu, vai Modrim sakarā ar viņa uzvedību noteikta kāda oficiāla slimības diagnoze. Lai vai kā, par dēla rīcību ir kauns, bet ko gan es varu padarīt... Man bail, ka tik nākotnē nenotiek vēl kaut kas sliktāks," nobažījies ir Genovefa.

Viņa piebilst, ka Modrim uzvedības traucējumi sākās jau pirms krietna laika, kad viņš dzīvoja Rīgā. Savukārt pirms tam Modris, kuram ir 47 gadi, bija nodibinājis ģimeni un ir tēvs meitai. Viņai apīrējuši 22 gadi, bet ar savu atvasi kontaktu neuztur. "Agrāk mans dēls bija normāls cilvēks un labs tētis, bet kāpēc sākās šāda uzvedība, nezinu. Droši vien pie vainas

Logu stiklu vietā – plāksnes. Šādi no ārpuses šobrīd izskatās viens no Modra Priedeslaipas dzīvokļa logiem – aiztaisīts ciet ar presēto skaidu plāksni, lai mājoklī nesvilpo vējš. Tāda pati situācija ir ar logiem viesistabā un lodžijā. Par to aiztaisīšanu ciet jau nākamajā dienā pēc sprādziena parūpējās Genovefas Priedeslaipas znots. Jāpiebilst, ka drīzumā tiks uzstādīti jauni logi.

alkohols, nav izslēgts, ka viņš lietoja arī narkotikas. Neko vairāk gan nezinu, jo Modris man neko nestāsta, vien atrauc: "Kāda tev darīšana!" stāsta Genovefa.

Pagājušajā piektdienā jautāta, kad dēlu laidis ārā no psihoneiroloģiskās slimnīcas, Genovefa nemācēja atbildēt: "Neko nezinu. Man neko nestāsta. Arī ar viņu pašu šajā laikā neesmu runājusi. Jāpiebilst, ka pēdējo reizi psihoneiroloģiskajā slimnīcā Modris bija pagājušajā gadā. Tas bija laikā, kad dzīvoklī atslēdza gāzes padevi, ar kuras palīdzību viņš gatavoja pašdarinātu degvīnu. Lai vai kā, tas viss ir ļoti skumji. Pilnīgi sāp sirds..." nobēdājusies ir Genovefa.

"Kādam beidzot jāuzņemas atbildība!"

Ar M.Priedeslaipas neadekvāto uzvedību regulāri saskaras arī viņa bijušais sievastēvs VILIS ZELČS. Lai arī balvenieša meita ar viņu izšķīrās jau pirms aptuveni desmit gadiem, viņš V.Zelčam neļauj mierīgi dzīvot vēl joprojām. "Viņiem ir kopīga meita, bet Modris jau droši vien pat nezina, cik viņai gadu! Un ko tik viņš pa visiem šiem gadiem nav darījis! Manai automašīnai dūris riepas, saucis policiju un ugunsdzēsējus un teicis, ka mana māja deg, gar mājas žogu staigājis ar nazi un zāģi... Bija tiesas lēmums, ka viņš nevar nākt pie manām mājām tuvāk par 500 metriem, bet vai tas ko līdzēja? Varbūt kādam viņa rīcība šķiet smieklīga, bet ja kas tāds būtu jāpiedzīvo pašam, domas strauji mainītos. Esmu izstaigājis visas instances, tajā skaitā biju pie ģimenes ārstes un rakstījis neskaitāmus iesniegumus policijai, bet rezultāts – nulle. Visi, kā saka, kratās no viņa nost un neko nevar izdarīt. Es gan uzskatu, ka viss ir diezgan vienkārši risināms. Proti, ja ārsti uzrakstītu, ka viņam nepieciešama ilgstoša ārstēšanās, tad viss – atbrauktu mediķi, viņu paņemtu un aizvestu prom. Kur problēma? Tā vietā esmu dzirdējis tikai atrunas un bailes kaut ko uzsākt," atklāj V.Zelčs.

Viņš piebilst, ka pie esošās situācijas jau pieradis un zina, ka no M.Priedeslaipas var visu ko sagaidīt kuru katru dienu. "Ja visi baidītos un neko nedarīs, nekas arī nemainīsies. Kādam beidzot jāuzņemas atbildība un mērķtiecīgi jārikojas, jo viss kļūst arvien trakāk un trakāk. Es nezinu... Šobrīd ir bezspēcības sajūta..." tikai noplātīt rokas atliek V.Zelčam.

Patiešām, vai gaidīsim, kad notiks kāda traģēdija?

Notikums Balvos

draud uzspridzināt slimnīcu

Sprādziena vilnis – caur visu dzīvokli. Plīts pēc sprādziena vairs nav lietojama. Jāpiebilst, ka sprādziena vilnis bija tik liels, ka izsita logus ne tikai blakus esošajā viesistabā, ko no virtuves šķir siena, bet arī stiklu vēl tālāk esošajā lodžijā, kuru no dzīvojamajām istabām atdala durvis. Vienlaikus interesanti, ka kreisajā attēlā redzami plauktiņi, kas atrodas virs plīts, palika pilnībā neskartī.

Viesistaba. Modra Priedeslaipas mamma Genovefa Priedeslaipa rāda, kā no dzīvokļa iekšpuses izskatās logs viesistabā, kuru skāra sprādziena vilnis. Jāpiebilst, ka dzīvoklis, kurā ikdienā dzīvo viņas dēls, pieder Genovefai.

Plaisas pēc sprādziena. Kā pastāstīja viens no Modra Priedeslaipas kaimiņiem, kurš dzīvo tajā pašā kāpņu telpā, bet stāvu zemāk, ar šo vīrieti ir problemātiski ne tikai šīs konkrētās mājas iedzīvotājiem, bet visai pilsētai: "Kas attiecas uz sprādzienu, tas bija ļoti spēcīgs. Dzīvokli, kurā dzīvoju es, plaisas ir ļoti minimālas un nerada nekādu bīstamību. Identiska situācija ir arī pārējo kaimiņu dzīvokļos." Attēlā redzamas plaisas virtuvē tajā dzīvoklī, kur dzīvo Modris Priedeslaipa. Plaisas bija jau iepriekš, bet pēc sprādziena tās kļuvas lielākas.

Jādomā valstiskā līmenī

Rezumējot visu iepriekšminēto, stāsts ir ļoti vienkāršs. Proti, cilvēks tiek atkārtoti ievietots psihoneiroloģiskajā slimnīcā, pēc kāda laika iznāk no tās ārā un atkal turpina savu *vecu dziesmu*. Kā saka, līdz nākamajai reizei.

“Ieliksīm jaunus logus un izliksimies, ka nekas nenotika?”

Pēc redakcijas rīcībā esošās informācijas Balvu novadā ir vismaz vēl trīs citi cilvēki, kuri regulāri izceļas ar tikpat neadekvātu rīcību un apdraud pārējos iedzīvotājus. Viens no viņiem dzīvo Balvu pilsētā, kurš tiranizēja savus vecākus. Rezultātā vecāki savai atvasei nopirka dzīvokli Balvos, bet paši pārcēlās dzīvot citviet. Savukārt vēl divi šādi cilvēki dzīvo novada teritorijā. “Cik ilgi viens cilvēks var terorizēt visus mājas iedzīvotājus un cik ilgi pārējiem būs jādzīvo kā uz pulvera mucas un atbildīgie dienesti izliksies neko neredzam? Vai šādam cilvēkam jādzīvo vienā sabiedrībā ar miermīlīgiem iedzīvotājiem, kuri lieku reizi baidās iziet no saviem dzīvokļiem, jo nezina, kas viņus var sagaidīt kāpņu telpā? Jau gadiem ilgi notiek šīs nekārtības un draudu izteikšana. Nevienam jau neticēja, ka tā notiks, vai negribēja ticēt. Un rezultāts ir tāds, kāds tas ir – saplaisājušas dzīvokļu sienas, izsisti logi, bet tās jau tikai materiālās vērtības. Kas ir ar cilvēku psihi? Kā tagad mosties naktī no katra mazākā troksniša? Kā dzīvot tālāk? Tas jau reti kuru interesē. Ieliksīm

jaunus logus, aizšpaktelēsim sienas un atkal izliksimies, ka nekas jau traks nenotika, jo bez upuriem. Šoreiz bez upuriem... Vai tā tam ir jābūt?” redakcijai adresētā vēstulē pēc notikušā rakstīja kāda Balvu pilsētas iedzīvotāja.

Piespiedu kārtā ārstē reti

Balvu novada pašvaldības policija ir iestāde, kuras galvenais uzdevums ir sabiedriskās kārtības nodrošināšana mūsupusē. Jautāta, kā saredz konkrētās problēmas risināšanu, lai nodrošinātu pārējo iedzīvotāju drošību, pašvaldības policijas priekšniece Rita Kravale uzsver, ka ļoti saprot sabiedrības uztraukumu, un par cilvēkiem, kuri uzvedas neadekvāti un tādējādi apdraud pārējo sabiedrību, jādomā valstiskā līmenī. Viens no risinājumiem ir šādus cilvēkus izolēt slēgtā tipa iestādēs.

Vairs nedzīvojam padomju laikos, kad piespiedu ārstēšana cilvēkiem ar psihiska rakstura problēmām bija ierasta lieta. Kā ir šobrīd? Vai šajā gadījumā piespiedu ārstēšana nebūtu reāls konkrētās problēmas risinājums? SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība” galvenā ārste Sigita Drubiņa stāsta, ka mūsdienās piespiedu ārstēšanas gadījumi ir ļoti reti, jo visam pamatā ir cilvēktiesības: “Nevienam ar varu nekur neved un neārstē, kā tas bija kādreiz. Vienlaikus atsevišķus šādus gadījumus nevar izslēgt, piemēram, reizēs, kad pacients psihozes vai delīrija stāvoklī citiem uzbrūk vai veicis paškaitējumu. Un šajā sakarā jāuzsver, ka pacients patiešām veicis reālas darbības,

Gadījumi, kādos sniedz psihiatrisko palīdzību bez pacienta piekrišanas, atrunāti Ārstniecības likuma 68.pantā. Piemēram, ja cilvēks draudējis vai draud, centies vai cenšas nodarīt sev vai citai personai miesas bojājumus vai izturēties vai izturas varmācīgi pret citām personām un ārstniecības persona konstatē, ka pacientam ir psihiskās veselības traucējumi, kuru iespējamās sekas varētu būt nopietni miesas bojājumi pacientam pašam vai citai personai.

nevis tikai par saviem nodomiem runājis. Tomēr arī šādā gadījumā nevar pilnībā apgalvot, ka cilvēkam piemēros piespiedu ārstēšanu. Ļoti labi saprotu iedzīvotājus, kuri saka, proti, kā tas tā nākas, ka cilvēku, kuram ir psihiska rakstura problēmas, neievieto attiecīgā iestādē un piespiedu kārtā neārstē. Tomēr viss nav tik vienkārši. Arī gadījumā, kad minētais vīrietis atnāca uz Balvu slimnīcu, viņš pēc tam nolēma aiziet prom un atteicās no iespējas doties uz Strenču psihoneiroloģisko slimnīcu. Medicīnas personālam, vienkārši runājot, nav tiesību cilvēku sasiet, ielikt mediķu mašīnā un vest prom. Tas, ka konkrēto vīrieti pēc tam tomēr nogādāja psihoneiroloģiskajā slimnīcā, bija jau pēc sprādziena dzīvoklī. Proti, testējās citi papildus faktori, jo viņš ne tikai runāja, bet arī veica reālas, konkrētas darbības, kas apdraud citus.”

Šobrīd plaisas bīstamību nerada

Pēc sprādziena dzīvokli to apmeklēja pašvaldības pārstāvji, tajā skaitā Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs. Balvu novada Būvvaldes vadītāja

ANITA AVOTIŅA informē, ka pēc sprādziena Būvvaldes pārstāvji novērtēja tā radītās sekas: “Eksplodijas vilnis bija spēcīgs, bet, vizuāli apskatot tā radītās plaisas ēkā, secinājām,

ka šobrīd plaisas nerada bīstamību. Šai mājai plaisas bija jau iepriekš, jo ēka nav jauna. Tomēr nākamgad, tuvojoties pavasarim, māju vajadzētu apsekot atkārtoti.”

*Sākums 6., 7. lpp.

Par vienu gaismas nesēju mazāk

Mudina draudzēties. Lienīte Trivole kultūras darbu Liepnā organizē kopš 2011.gada. Ziemassvētkos viņa visiem vēl veselību, sirsnību un smaidu. "Arī jādraudzējas," viņa uzsver. Lūgta atklāt, kādu dāvanu gaida no Ziemassvētku veciņa, Lienīte smaidot atklāja, ka saulīti un sniegu. Jāpiebilst, ka L.Trivole gatava stundām ilgi stāstīt par Liepnu, par tautas nama vēsturi, kur savulaik, ticēt vai nē, atradās skola.

Alūksnes novada Kultūras centra kultūras darba speciāliste LIENĪTE TRIVOLE ir pārliecināta, ka jebkuru kardinālu izmaiņu saknes, tostarp lēmums par Liepnas internātpamatskolas slēgšanu, meklējamas augšās.

Viņa atgādina, ka tolaik visā Latvijā sprieda, ka

internātskolas ir jāslēdz, jo bērniem jādzīvo mājās: "Arī šobrīd tas ir aktuāls jautājums, jo masu medijos nereti izskan informācija, ka audžuģimeņu skaits ik gadu arvien samazinās. Diemžēl visus bērnus nespējam ievietot ģimenēs, tāpēc, manuprāt, vajadzīgas arī speciālās skolas, neskatoties uz to, kā tās saucas. Arī tolaik kopā ar vietējiem ļaudīm spriedām, kādas ir iespējas mainīt nosaukumu. Gribējām skolu saglabāt, turklāt skolas esamība papildina kultūras dzīvi. Gan viens, gan otrs ir gaismas nesējs. Kultūra jau nav tikai ballītes un izklaides, jo tai ir arī izglītojošās funkcijas. Skolu slēdzot, sabiedrība sašūmējās, jautājot, kuru skolu atstās, kuru slēgs? Valdība lēma, ka internātpamatskola jāuztur pašvaldībai. Bija skaidrs, ka vienai skolai ir jāaiziet. Izbrīnu radīja tas, ka pilsētu skolas sūtīja problēmbērņus uz Liepnu, netiekot ar viņiem galā. Kā tas ir iespējams? Tātad laukos skolotāju līmenis ir ļoti augsts. Mēs izvēlamies dzīvot laukos un vēlamies foršu vidi sev apkārt. Žēl, ka skolu slēdza Latvijas simtgadē.

Dāvana simtgadē?

– Jā, tā tolaik cilvēki secināja. Cilvēki taču zaudēja darbu. Vietējā kopiena nekādi nevarēja ietekmēt lēmuma pieņemšanas gaitu.

Skolā sešus gadus svilpo vējš...

– Tā īsti nav, jo skolas internāta atrodas patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs. Kā cilvēki to vērtē? Vēl esot skolai, neizpalika iedzīvotāju sūdzības: "Lūk, bērni pa apkārtnes ābeļdarziem skraida, lien dārzos." Situācija ir līdzīga arī šodien: "Lūk, kaut kādi svešinieki staigā." Visiem ir bailes no nezināmā. To, ko nezinām, mēs varam iztēloties kā nezin ko. Tiesa, neesmu dzirdējusi kaut kādas lielas sūdzības. Tantiņas pat izteikušās, ka labprāt pieņemtu palīdzību, piemēram, lai ienes malku.

Jaušama vienas skolas neesamība?

– Protams, jo mēs veiksmīgi sadarbojamies gan ar pedagogiem, gan bērniem. Tas nav attiecināms tikai uz apmeklētāju skaitu. Pietrūkst dzīvo čalu. Tautas nams tolaik atradās starp divām skolām, tāpēc sadarbība bija jauka un jēgpilna. Arī iedzīvotājiem bija lielāka izvēle, uz kādu pasākumu un uz kuru skolu aiziet, turklāt kultūras nams, kā jau minēju, atradās abām skolām pa vidu. Ja negribēja iet uz vienu vai otru skolu, tad nāca uz tautas namu.

Balvu pusē slēgto skolu ēkas ir tukšas...

– Biju viena no tiem, kas teica, lai top patvērums. Labāk lai

"Mediju atbalsta
fonda ieguldījums no
Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem"

MAF
Mediju atbalsta fonds

ir apdzīvota ēka, nekā tā aiziet postā. Protams, cilvēkiem bija svarīgs drošības jautājums. Neizpalika bažas, ka nāks sveši ļaudis un mēs te kā trusiši sēdēsim.

Un sēžat arī?

– Ir ieguvumi, jo mums jau sen solīja gājēju celiņu. Tagad ir, turklāt apgaismots.

Kādā intervijā, atbildot uz jautājumu, ko teiktu patvēruma meklētājiem, kas paziņotu, ka grib dziedāt, atzināt: "Jā, nav problēmu. Nāciet un dziediet." Ir bijusi sadarbība?

– Mums ir vairāki deju kolektīvi, teātris, vokālais ansamblis, rokdarbu pulciņš, kā arī Liepnas jauniešu saime. Ir paveicies, ka vokālā ansambļa vadītāja ir angļu valodas pensionētā pedagoģe. Sadarbojoties ar patversmes sociālajiem mentoriem, pērn izmitināšanas centra iemītnieki nāca uz mēģinājumiem. Viņi iemācījās nodziedāt dziesmu latviešu valodā un oktobrī uzstājās senioru pēcpusdienā. Kādreiz nesasniedzams sapnis bija ieraudzīt cilvēku ar citu ādas krāsu, jo pasākās pavidēja melni cilvēki. Bija jocīgi, ka viņiem, sasveicinoties un pasniedzot roku, tā bija tikpat silta kā mums visiem.

Bija jauki?

– Mūsu viens no mērķiem bija *salauzt ledu*, lai iedzīvotāji redz, ka bēgļi arī ir cilvēki. Tas izdevās, kaut gan pašlaik iestājusies pauze. Vienubrid medijos sacēlās ažiotaža, ka kaut kas nav īsti labi.

Kas?

– Man nav atbildes uz šo jautājumu. Kāpēc nevar nākt uz tautas namu dziedāt un dejot? Kā pozitīvu piemēru varu minēt pērn notikušo "Popielu", kurā uzstājās arī patvēruma centra iemītnieki. Viens puisis dejoja savas tautas deju, bet meitene dziedāja fantastiskā balsi.

Vai iespējams ieviest jaunas vēsmas slēgto skolu ēkās?

– Labs piemērs ir bijušās Mārupes pamatskolas liktenis, kur izveidots sociālās aprūpes centrs. Protams, skumji, ka jauniešu paliek arvien mazāk.

Kas mums katram būtu jāizdara līdz gadumijai?

– Izdarīt vairāk, nekā prasa likums vai ierakstīts kādā papīrā. Tas neko nemaksā, bet var sniegt ļoti lielu atdevi. Lai tevi uzskata par pamuļķi, bet cita cilvēka vai cilvēku iepriecināšana ir to vērtā.

Pārdomas

Spirinās pretī, ja putina ārā

Pie pagastmājas. Eduards Voilaks (foto – vidū) uzskata, ka ne visu var izmērīt naudā.

Liepnas pagasta ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārzinis Eduards Voilaks, spriežot par dzīvi Liepnā un sadzīvošanu ar patvēruma meklētāju izmitināšanas centra iemītniekiem, smaidot atzina: "Ja mūs putina ārā, tad spirināties pretī." Nopietni runājot, viņš tēvišķi atklāja, ka uz Liepnu brauc visādi žurnālisti: "Godīgi sakot, ir pat nedaudz apņicis. Domājat, nācās viegli, ka Liepnā atklāja patvēruma meklētāju izmitināšanas centru? Cilvēki ieguvumu apzinās tikai tagad. Vai ir samierinājušies ar šo faktu? Kāpēc samierinājušies? Vietējai kopienai jānonāk pie secinājuma, ka viņu drošība nav apdraudēta. Nav skaļi jārunā, bet, visticamāk, pateicoties centra izveidei, noasfaltēja ceļu. Tāpat divi veikali turpina darbu, ir skola, ārsta prakse, kursē maršruta autobusi. Kur mēs tikai neesam bijuši! Alūksnes rajonā, Balvu rajonā, Viļakas rajonā... Liepnā dzīvojam tāpat kā visi pārējie iedzīvotāji Latvijā. Patvēruma meklētāji brīvi pārvietojas pa Liepnu un mums netraucē. Vienīgā problēma, ka nezin kāpēc nevēlas iet pa ietvi. Kāpēc? Atbildes nav. Ziemassvētkos visiem novēlu spirināties pretī visām nebūtībām."

Liepnas internātpamatskola

Fakti

- Skola dibināta 1957.gadā pēc toreizējā izglītības ministra Viļa Samsona ierosinājuma (Liepna ir viņa dzimtais ciems) kā skola trūcīgo daudzbērnu ģimeņu bērniem un bāreņiem.
- Pirmajā mācību gadā atradās gan mācību telpas, gan internāts, gan skolas virtuve un ēdamzāle, tika atvērtas četras klases.
- Kā pamatskola Liepnas internātskola darbojās kopš 1961.gada. Sākumā skola tika celta kā vidusskola 600 skolēniem, tikai vēlāk tā ieguva internātskolas statusu.
- Pamatojoties uz Sabiedriskā labuma komisijas 2009.gada 13.maija atzinumu, Finanšu ministrija, saskaņā ar Sabiedriskā labuma organizāciju likuma 5.panta pirmo daļu, nolēma piešķirt sabiedriskā labuma organizācijas statusu biedrībai "Liepnas internātpamatskolas un skolēnu ģimeņu atbalsta biedrība".
- 2018.gada 22.februārī Alūksnes novada domes sēdē deputāti pieņēma lēmumu par Liepnas internātpamatskolas likvidēšanu.
- 2018.gada 13.jūnijā tika aizvadīts pēdējais izlaidums skolas pastāvēšanas vēsturē.
- 2022.gada 4.janvārī Alūksnes novada dome ārkārtas sēdē pieņēma lēmumu nodot bezatlīdzības lietošanā uz četriem gadiem Nodrošinājuma valsts aģentūrai daļu no pašvaldības īpašuma "Cielaviņas" Liepnas pagastā – bijušās internātskolas internāta ēku, palīgēku un daļu zemesgabala 0,66 ha platībā.
- 2023.gada 5.jūlijā tika atklāts patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs (PMIC).
- Patvēruma meklētāju centrs izvietots bijušajā Liepnas internātpamatskolas internātā.
- Centra vajadzībām ieguldīti 1,2 miljoni eiro. 90% no līdzekļiem piesaistīti no Eiropas Savienības fondiem.
- Centrs var uzņemt līdz 250 iemītniekiem.
- Centrs nav slēgta tipa iestāde, bet to nepārtraukti uzrauga.
- Centrs nav pielāgots ģimenēm ar bērniem vai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Zini un izmanto

Pirkuma līgums: sastādīt pašam vai uzticēt notāram?

Lai iegādātos nekustamo īpašumu, ir jānoslēdz pirkuma-pārdevuma līgums, kuru var sastādīt pats vai arī uzticēt to darīt notāram. Par to, kādi ir biežāk uzdotie iedzīvotāju jautājumi saistībā ar līguma slēgšanu un īpašuma nostiprināšanu zemesgrāmatā, kā arī to, kādēļ pirkuma līguma sastādīšanu ieteicams deleģēt speciālistam, plašāk stāsta Latvijas zvērināti notāri.

Vai pirkuma līguma summai ir jāatbilst īpašuma vai priekšmeta vērtībai?

Zvērināta notāre BAIBA SKREBA norāda, ka pēc Civillikuma 2002. panta pirkums ir līgums, ar ko viena puse apsola otrai par norunātas naudas summas samaksu atdot zināmu lietu vai tiesības. Šāds līgums kalpo kā pierādījums, par kādu summu īpašums ir pārdots. Pārdošanas summa ir būtiska līguma sastāvdaļa. Tai ir obligāti jābūt norādītai līgumā, turklāt pārdošanas summai ir jābūt patiesai un atbilstoši. Vienlaikus Civillikuma 2015. pants nosaka, ka nav vajadzīgs, lai pirkuma maksa precīzi atbilstu pirkuma priekšmeta vērtībai. Līgums paliek spēkā, kaut arī priekšmets būtu pārdots zem tā istās vērtības (draudzības pirkums) vai virs tās. Tomēr, ja pirkuma maksa ir noteikta ļoti zema, piemēram, 1 eiro, tad līgums nav uzskatāms par pirkumu, bet gan dāvinājumu, kas paredz citas saistības.

Vai pirkuma līgumu var apstrīdēt mantojuma kārtošanas laikā?

Zvērināta notāre SANDRA ROMĀNE uzsver, ka rīcībspējīgs nekustamā īpašuma īpašnieks ar savu īpašumu dzīves laikā ir tiesīgs rīkoties pēc saviem ieskatiem, tostarp arī pārdot to un ar iegūto naudu rīkoties pēc saviem ieskatiem. Noslēdzot notariālo aktu – pirkuma līgumu pie zvērināta notāra, zvērināts notārs noskaidro notariālā akta dalībnieku rīcībspēju, gribu un darījuma noteikumus, iepazīstina dalībniekus ar iespējamām darījuma tiesiskajām sekām, turklāt notārs arī pārbauda, vai darījums ir paties, vai ir norādīta darījuma

patiesā vērtība. Ja pirkuma maksa ir atbilstoša nekustamajam īpašumam, visa pirkuma maksa tiek samaksāta pārdevējam un iesaistītās personas ir bijušas rīcībspējīgas, tad nav pamata pirkuma līguma apstrīdēšanai pēc pārdevēja nāves.

Vai ar pirkuma līgumu pietiek, lai nostiprinātu tiesības uz īpašumu?

Pirkuma līguma noslēgšana vien pati par sevi nerada īpašuma tiesības uz nopirkto nekustamo īpašumu, norāda zvērināta notāre DZINTRA ZITMANE. Atbilstoši Civillikuma 994. pantā noteiktajam par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ir ierakstīts zemesgrāmatā. Nekustamā īpašuma ieguvēja pienākumu savlaicīgi nostiprināt īpašuma tiesības zemesgrāmatā nosaka Civillikuma 1., 993., 994. un 1477.pants. Juridiski līdz jaunā īpašnieka statusa norādīšanai zemesgrāmatā dzīvokļa īpašnieks joprojām ir pārdevējs. Zvērināts notārs var atbalstīt līguma slēdzējus un veikt visas nepieciešamās darbības īpašuma tiesību nostiprināšanai. Turklāt, kā uzsver zvērināta notāre Kristīne Malta-Grigule, ja līgums ir noslēgts pie notāra notariālā akta formā, tas glabāsies arī zvērināta notāra lietās.

Ar kādām valsts nodevām jāreķinās, pērkot īpašumu?

Pērkot īpašumu, ir jāreķinās, ka būs jāmaksā valsts un kancelejas nodeva. Ja īpašumu pērk fiziska persona, valsts nodeva būs 1,5% no pirkuma maksas vai īpašuma kadastrālās vērtības, ja tā izrādītos augstāka nekā pirkuma maksa. Ja īpašumu pērk juridiska persona, tie būs 2% no pirkuma maksas vai īpašuma kadastrālās vērtības, ja tā izrādītos augstāka nekā pirkuma maksa, bet abos gadījumos ne vairāk kā 50 000 EUR. Ja īpašuma iegādei tiek ņemts kredīts, papildus jāreķinās ar valsts nodevu arī par ķīlas nostiprināšanu zemesgrāmatā, kas būs 0,1% no galvenā prasījuma summas.

Kā norāda zvērināta notāre LINDA EGLĪTE, katrā īpašuma iegādes darījumā ir savi apstākļi, kas var ietekmēt arī valsts nodevas apmēru, un aktuālo informāciju vislabāk ir precizēt pie notāra. Normatīvajos aktos ir noteikts arī kancelejas nodevas apmērs par katru ierakstu zemesgrāmatā, tostarp par jaunas tiesības (arī par ķīlas tiesības) nostiprināšanu būs jāmaksā kancelejas nodeva 15 eiro, bet, ja jauno īpašuma tiesības apliecinošo dokumentu – zemesgrāmatu apliecību – īpašnieks vēlas saņemt papīra formā, vēl papildus būs jāpieņem 8 eiro. Pērkot īpašumu, bez jau minētajām nodevām jāreķinās ar izdevumiem par darījuma noslēgšanu un notariālu apliecināšanu, kas tiek aprēķināti saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 737 "Noteikumi par zvērinātu notāru atlīdzības taksēm un to noteikšanas kārtību".

Lai saņemtu zvērinātu notāra pakalpojumus vai juridisku konsultāciju, aicinām vērsties pie kāda no notāriem, izmantojot Latvijas Zvērinātu notāru padomes interaktīvo karti: https://www.latvijanotars.lv/notaries_map.

Informē LAD

Ar 1.janvāri līdzšinējos LDC pakalpojumus sniegs LAD

Izmaiņas maksas pakalpojumu klāstā netiks ieviestas, kā arī klienti varēs izmantot visas līdzšinējās sistēmas un reģistrus. Netiek mainīta dzīvnieku reģistrācijas kārtība un Eiropas Savienības prasības dzīvnieku reģistrēšanā un apzīmēšanā.

Klientu apkalpošana klātienē un pa tālruni

Oficiālais e-pasts saziņai ar 1.janvāri būs pasts@lad.gov.lv. No 2025.gada janvāra LAD turpinās apkalpot klientus klātienē un pa tālruni, kā arī savus jautājumus klienti varēs uzdot LAD tīmekļvietnē, izvēlnē "Uzdot jautājumu", tad atbildes tiks sniegtas klientiem arī e-pastā.

Lai saņemtu konsultācijas un atbildes uz saviem jautājumiem pa tālruni, ar 2.janvāri ir jāzvana uz vienoto LAD klientu apkalpošanas tālruni +371 67095000 darba dienās no plkst. 8.00 līdz 20.00, klientu apkalpošanas speciālisti sniegs atbildes arī par līdzšinējiem LDC pakalpojumiem.

Klientus klātienē apkalpos 10 klientu apkalpošanas centros, kā arī noteiktos laikos vai pēc iepriekšēja pieraksta vairākās

citās vietās Latvijā. Precīzs saraksts ar apkalpošanas vietām tiks publicēts LAD tīmekļvietnē līdz svētkiem.

Informācija tīmekļvietnēs

Visa aktuālā informācija par dzīvnieku reģistrēšanas un citiem jautājumiem no 2025.gada sākuma tiks publicēta Lauku atbalsta dienesta tīmekļvietnē www.lad.gov.lv. Gada sākumā informācija būs pieejama arī esošajā LDC tīmekļvietnē www.ldc.gov.lv, taču tā vairs netiks atjaunota.

Lauku atbalsta dienesta sociālo tīklu vietnēs nākamajā gadā tiks publicēta aktuālā informācija par līdzšinējiem LDC jautājumiem, tāpēc LAD aicina lauksaimniekus, kuri izmanto sociālo tīklu informāciju, pieteikties LAD sociālo tīklu kontiem, lai uzzinātu par aktualitātēm.

E-pakalpojumi vietnē "latvija.lv"

Ar 1.janvāri visi LDC pakalpojumu apraksti un iespēja tiem pieteikties "latvija.lv" būs izvēlnē "Pakalpojumi" – "Lauku atbalsta dienests". Tiks saglabāta esošā pieteikšanās kārtība un pakalpojumu apraksti.

Der zināt

Sākusies pretendentu pieteikšanās BOŅUKS 2024

2025.gada 1.martā jau septiņpadsmito reizi tiks pasniegtas latgaliešu kultūras gada balvas "Boņuks". Līdz 13.janvārim Latgales vēstniecība GORS izsludina pretendentu pieteikšanos. Māla statuetes par paveikto 2024.gadā saņems latgaliskās kultūras aktivitātes, notikumi, procesi un personības. "Boņuks" vēl arvien ir vienīgā balva, kura turpina īpaši izcelt un godināt sasniegumus un padarīto latgaliskās kultūras dzīvē. Balvas pasniegšanas ceremonija notiks 1.martā plkst. 18.00 klātienē Latgales vēstniecībā GORS un tiešraidē LTV1 un LSM.lv.

Latgaliešu kultūras gada balva "Boņuks" pirmo reizi pasniegta 2009.gadā, bet kopš 2013.gada balvu organizē Latgales vēstniecības GORS komanda. Tā tiek rīkota ar nolūku apkopot labākos pagājušā gada veikumus un pasākumus, godināt aktīvākos Latgales kultūras pārstāvjus, popularizētājus, veicinot turpmāku jaunrades un kultūras daudzveidības attīstību. Pretendentus balvai arī šoreiz var iesniegt kategorijās "Valoda. Literatūra. Publicistika", "Aktivitātes. Notikumi. Personības" un "Audio. Video", no kurām balvas žūrija, izvērtējot pretendentes divās kārtās, izvirzīs 30 nomināntus un no tiem balvas saņēmējus – aktivitātes, personības, notikumus, darbus, bez kuriem visvairāk nebūtu iedomājama latgaliskā kultūra 2024.gadā. Viena balva nemainīgi tiks piešķirta par mūža ieguldījumu latgaliešu kultūras attīstībā. Aizpildītas pieteikuma anketas balvai "Boņuks 2024" tiešsaistes pieteikuma, elektroniskā veidā vai pa pastu Latgales vēstniecība GORS gaidīs līdz 2025.gada 13.janvārim. Iesniegtos pieteikumus izvērtēs latgalisko kultūrvīdi vai attiecīgo balvas nozari pārzinošā žūrija. Balvas pretendenta pieteikuma anketu internetā var atrast: bonuks.lv un latgalesgors.lv.

Ik gadu Latgaliešu kultūras gada balvas "Boņuks" pasniegšanas ceremonija ir ne tikai atskatīšanās uz pērnajā gadā padarīto, bet arī latgaliešu kultūrā aktīvo ļaužu, interesentu un atbalstītāju satikšanās un iedvesmošanās pasākums. Balvas "Boņuks 2024" pasniegšanas ceremonija paredzēta 2025.gada 1.martā Latgales vēstniecībā GORS, kā arī tā būs vērojama tiešraidē LTV1 un LSM.lv. Par "Boņuks 2024" ceremonijas vadītājiem kļūs Jaunā Rīgas teātra aktieris Andris Keišs un Rēzeknes Tautas teātra aktieris Jānis Pampe.

Šī gada sākumā balvas par paveikto, sasniegumiem vai aktivitāti latgaliešu kultūrā pērn saņēma dziesmuspēle "Trasuns. Fabulas", folkloras kopa "Ceidari" ar albumu "Dzīduotumi, ļustātumi", galda spēle latgaliski "Čipierkstneits", grupas "Bez PVN" albums "Paraleli horizonti" un prezentācijas koncerti, Inta Pujāta vides objekti "Oduma meitys", komikss bērniem latgaliski "Sunāns breiveibā", Latgales karoga apstiprināšana, projekts "Bolsu tolka", radio iestudējums "Bruoli", viru koris "Graidī". Par mūža ieguldījumu latgaliešu kultūras attīstībā godināts Krāslavas kultūras stiprais balsts, ilggadējs kultūras darbinieks, aktīvs Krāslavas Romas katoļu draudzes un Krāslavas poļu biedrības dzīves organizators Jāzeps Dobkevičs. 2023.gada simpātijas balvas "Žyks" saņēmējs bija Baltinavas teātris "Palādas".

Apsveikums

Skaiti savas naktis pēc zvaigznēm,
bet ne pēc ēnām.
Skaiti savu dzīvi pēc smaidiem,
bet ne pēc asarām.
Un ar prieku katrā dzimšanas dienā
Skaiti savu vecumu pēc radiem un draugiem,
bet ne pēc gadiem.

Mīļi sveicieni **Lūcijai Supei** apaļajā
90 gadu jubilejā!
Bērni, mazbērni, mazmazbērni, vedeklas un znoti

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Pērk izcirstus mežus,
3000 EUR/ha.
Tālr. 25674659.

Craftwood pērk meža īpašumus,
cena no 1500-10000 EUR/ha.
Tālr. 26360308.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparrade.lv

Nedārgi meklēju
ZIRGA KAMANAS.
Tālr. 28844467.

Pārdod

Skaldīta malka. Cena
37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms
līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod malku. Tālr. 29199444.

Pārdod skaldītu malku.
Laba cena. Tālr. 28772537.

Pārdod skaldītu malku.
Tālr. 26550272.

Pārdod 3-metrīgu malku. Piegāde.
Tālr. 29419597.

Pārdod Latvijā audzētu cūkgaļu.
Piegāde bezmaksas.
Tālr. 20305564.

Līdzjūtības

Laiks apstājas ar skarbu piesitienu,
Nav nākotnes – ir tikai vēju balss...
(N.Dzirkale)
Mūsu patiesa līdzjūtība **Baibai un bērnu ģimenēm**, no kaimiņa **JURA KUZŅECOVA** uz mūžu atvadoties.
Maslovsku un Vaičuļu ģimenes

Aiz katra paliek dzīve
Un pasacītais vārds
Bet atmiņas tik dārgas
Sirds ilgi saglabās. (M.Jansone)
Skumju un atvadu brīdī izsakām vispatiesāko līdzjūtību sievietei **Baibai Kuzņecovai un pārējiem tuviniekiem**, vīru **JURI** mūžības ceļā pavadot.
Kareļi

Pa balto sniega taku projām aiziet
civēks,
Tik grūti noticēt, ka viņš vairs
nepārnāks.
Vien paliek pēdas sniegā, kāda
klusā dziesma
Un gaišas, mīlas, siltas atmiņas.
Lai mierinājuma vārdi, patiesa
līdzjūtība palīdz pārvarēt sāpju
smagumu **Baibai Kuzņecovai**,
VIRU pavadot kapu kalniņā.
Rugāju vidusskola

Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu sagšu,
Klāj mākoņu paladziņu.
Aplusuši tēva soļi,
Dzīves ceļu staigājot.
Izsakām līdzjūtību **Germanim Kuzņecovam ar ģimeni**, pavadot **TĒVU** mūžības ceļā.
Z/S "Bērziņi" kolektīvs

Tuvs cilvēks neaiziet –
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dziļi, dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
Izsakām patiesu līdzjūtību **dēlam Germanim ar ģimeni**, pavadot tēvu **Juriju Kuzņecovu** klusajā mūžības ceļā.
Leonu un Duļevsku ģimenes

Man nogura dvēselīte,
Šai saulē dzīvojot.
Dod, Dieviņ'i, vieglu dusu
Baltā smilšu kalniņā.
Izsakām līdzjūtību **Māra Ikstena ģimenei**, mīlo māmiņu, vīramāti, vecmāmiņu **ANNU IKSTENU** mūžībā pavadot.
Bitaiņi

Klusiem soļiem māmuliņa,
Mūžam durvis aizvērusi,
Ne vārdu nebildusi,
Skumjas sirdi atstājusi.
(V.Kokle-Liviņa)
Lai patiesi līdzjūtības vārdi ir atbalsts sāpju brīdī **Andra, Jāņa un Māra ģimenēm un tuviniekiem**, pavadot māti, vīramāti, vecmāmiņu un vecvecmāmiņu **ANNU IKSTENU** pēdējā mūžības ceļā.
Vera, Stepans

Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji.
Lai nu viegli Zemes māte
Pārkļā savu paladziņu.
Izsakām līdzjūtību **bērniem, mazbērniem ar ģimenēm**, māmiņu, vecmāmiņu, vecvecmāmiņu **ANNU IKSTENU** mūžībā pavadot.
Marija, Anna, Modris

Mani mīļie, es pie jums vēl būšu
Sniega pārslā, čukstā, rāsas lāsē,
Saulē, vējos, dziesmās, jūsu mūžos:
Dzīve beidzas, mīlestība nē.
Izsakām līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar **Valentīnu Romāni**, mūsu **REGĪNU** mūžības ceļos pavadot.
NVA Balvu filiāles kolektīvs

Laiks apstājas ar skarbu piesitienu,
Nav nākotnes, ir tikai vēja balss.
Un kādai mīļai, labai sirdij
Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar **Zinaidu Zelču**, vedeklu **REGĪNU** mūžības ceļā pavadot.
Baltinavas etnogrāfiskais ansamblis

Kad vakaram tavam neaust vairs
rīts,
Kad mūžības gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.
Izsakām līdzjūtību **Ritai un tuviniekiem, VĪRATĒVU** kapu kalniņā pavadot.
VPD Latgales reģiona TSV Balvu nodaļas kolēģi

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Sintijai un Pēterim, SARMĪTI LEIŠAVNIECI** pavadot mūžībā.
Inese, Marija Gorščales

Pierimst vēji, klusē domas,
Neskan mīlās mātes balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks. (E.Zāļīte)
Izsakām patiesu līdzjūtību audzinātājam **Ingūnai Kaņepei, MĀMIŅU** kapu kalniņā pavadot.
Rekavas vidusskolas 5.klases skolēni un vecāki

Abonē
Vaduguni
redakcijā!

“Vaduguns” reklāmas daļas darba laiks svētku dienās

Laikraksta nākamie numuri iznāks – **20. un 27.decembrī.**

Strādāsim:

26.decembrī no plkst. 8.00 līdz 15.00

27.decembrī no plkst. 8.00 līdz 16.00.

Redakcija **būs slēgta** – 23., 24., 25.decembrī un 28., 30. un 31.decembrī, 1.janvārī.

Atsāksim darbu 2.janvārī!

Preses abonēšana 2025.gadam

Par pakalpojumiem
reklāmas daļā var
norēķināties
**tikai skaidrā
naudā!**

“Vaduguns” abonēšanas cenas 2025.gadam (EUR)			
FIZISKĀM PERSONĀM 2024.gada 12 mēnešu	1 mēnesis	7,70	46,00
	3 mēneši	23,00	85,40
	6 mēneši		
	12 mēneši		

Radās neskaidrības, zvani – tālr. 26161959.

<p>Vaduguns INĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA “BALVU VADUGUNS” Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>Indekss 3004</p> <p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X <small>Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ – T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA – T. 26707934; A.SOCKA – T. 29378903; I.TUŠINSKA – T. 27145837; A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORĒ – S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA – T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ – T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs – 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datorsalikums- SIA “Balvu Vaduguns”, R.KACĒNS Iespīests SIA “Poligrāfijas grupa Mūkusalas 15A, Mūkusalas 15A Tirāža – 2045</p>
---	---	---	--	---